

Kunst,
weten-
schap &
idealen

TEYLERS
museum

OUDESTE ★
★ MUSEUM
VAN ★ NEDERLAND

Jaarverslag 2023

Inhoudsopgave

Voorwoord P6

Verslag van de raad van toezicht P12

Partners en Begunstigers P15

Publiek P18

Bezoekcijfers 2023 P20

Tentoonstellingen P22

Educatie P30

Diversiteit en inclusie P33

Kunst en Wetenschap P38

Onderzoek P42

Aanwinsten P44

Samenwerkingen en kennisdeling P46

Bedrijfsvoering P47

Financieel verslag P51

Toelichting op de Jaarrekening 2023 P53

Samenvatting Jaarrekening 2023 P56

Bijlagen P57

Subsidiënten en begunstigers 2023 P58

Aanwinsten P61

Bruiklenen P63

Stichtingen P64

Belangrijkste cijfers 2023

39.424

deelnemers
educatie

25.400

volgers
op Instagram

€ 3.112.552

eigen
inkomsten

601

aanwinsten

€ 3.854.262

subsidie
OCW

144.246

bezoekers

44,42

fte

62

nieuwe
vrienden

Inleiding

Teylers Museum is vernoemd naar Pieter Teyler (1702-1778), een vermogende Haarlemse zijdehandelaar, bankier en ondernemer. Als man van de Verlichting vond hij dat iedereen recht heeft op een gelukkig leven. Armenzorg, onderwijs en de beoefening van kunst en wetenschap hadden zijn grote belangstelling. In zijn testament bepaalde hij dat zijn vermogen moest worden ondergebracht in een stichting die zijn idealen zou voortzetten.

De maatschappelijke betekenis van Teylers idealen is dus niet te onderschatten. Tegelijkertijd moeten we ook de schaduwzijden benoemen. In de 18de eeuw speelde slavernij een grote rol in de Nederlandse economie. Uit de bewaard gebleven boekhouding van Pieter Teyler blijkt dat ook een deel van zijn investeringen gerelateerd is aan slavernij.

De vanuit het testament opgerichte stichting werd bestuurd door vijf vrienden van Pieter Teyler. Zij gaven vorm aan zijn idealen en hieruit ontstond Teylers Museum. De Ovale Zaal opende in 1784 zijn deuren. Teylers Museum is daarmee het oudste museum van Nederland,

met een unieke collectie. Fossielen, instrumenten, boeken, munten, prenten en tekeningen: hier werden kunst en wetenschap gestimuleerd, de aarde, het heelal en het leven in kaart gebracht en nieuwe ontdekkingen gedaan.

In de loop van de 19de en 20ste eeuw werden nieuwe ruimten aan de Ovale Zaal toegevoegd voor alle activiteiten en om de groeiende collecties te bergen. Tegelijk bleven de bestaande zalen met hun inrichting onveranderd. Voor hedendaagse bezoekers is het alsof zij een tijdreis maken. Teylers was én is een plek om je eindeloos te verwonderen. In mei 2017 werd het geres-taureerde Lorentz Lab geopend, de plek waar Nobel-prijswinnaar Lorentz bijna twintig jaar werkte. Eind 2021 opende het voormalige woonhuis van Teyler als onderdeel van het museum weer voor publiek.

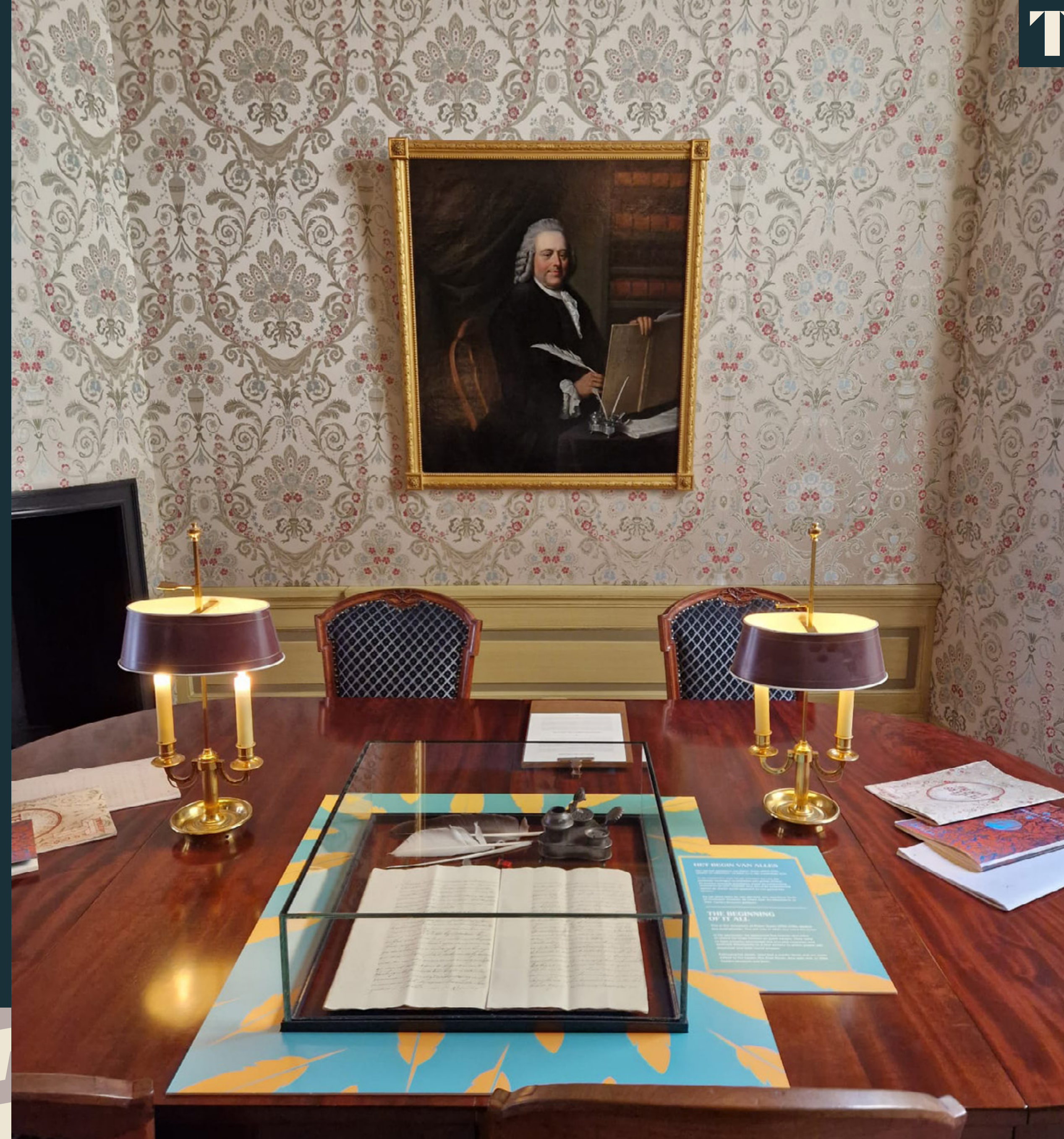
Collecties en gebouw vormen samen een unieke erfenis uit de Verlichting, waarmee we vragen van nu kunnen duiden vanuit het verleden, en waarbij kunst en wetenschap hand in hand met elkaar gaan.

Missie

Teylers Museum wil de hedendaagse belangstelling voor kunst en kennis activeren vanuit zijn unieke erfenis uit de Verlichting.

Deze erfenis omvat naast uitzonderlijke collecties, een authentiek monumentaal gebouw en een rijke geschiedenis, ook een manier van denken die zich kenmerkt door een drang naar vernieuwing en ontdekking en het delen van kennis om de wereld te verbeteren.

Voorwoord

Voorwoord

Mooi bezoekjaar

2023 was een prachtig jaar voor Teylers Museum. We ontvingen 144.246 bezoekers, maar liefst zo'n 11% meer dan de prognose van 130.000. Dat we meer bezoek ontvingen dan ingeschat zegt ten eerste: museumbezoek in Nederland is weer op peil, zoals ook blijkt uit cijfers van de Museumvereniging. Ten tweede: men weet het museum goed te vinden. En dat in een jaar zonder 'blockbusters'. Onze boodschap was vooral: 'Kom naar Teylers, het oudste museum van Nederland'. Het is een boodschap die zijn vruchten afwerpt, zo blijkt ook uit de campagne *Vier de zomer in Teylers*, die dit jaar 27% meer bezoekers trok dan in 2022. Bovendien is de waardering voor het museum ongekend hoog, aan het einde van het jaar gaven bezoekers ons zelfs een 8,6. Daar zijn we bijzonder trots op!

Echte Teylers-tentoonstellingen

Misschien waren het geen blockbusters, maar de tentoonstellingen waren wel 'echt Teylers'. *Surreal Science - Wonderkamer van Kunst en Wetenschap* bijvoorbeeld, een artistieke expositie waarin een privéverzameling 19de-eeuwse studieobjecten centraal stond. Het was een perfecte symbiose tussen kunst en wetenschap. Hierna was het de beurt aan Wybrand Hendriks, kastelein (beheerder) en directeur van de kunstverzameling van het pas geopende Teylers Museum en bovendien een uitmuntend kunstenaar. Met prachtige schilderijen en

tekeningen uit de late 18de en vroege 19de eeuw was het een must see voor iedereen die weleens wat anders wilde zien dan de 17de eeuw. Of anders gezegd, volgens *De Groene Amsterdammer*: 'Het grote verleden is nog overal, maar hier komt iets nieuws aan.'

Hedendaagse kunst

Vanaf de oprichting van Teylers Museum speelt hedendaagse kunst een grote rol. De bezoeker loopt nu in de schilderijzalen de 19de eeuw in, maar de schilderijen zijn destijds als eigentijdse kunst aangekocht. En nog altijd is hedendaagse tekenkunst een belangrijk verzamelgebied van het museum, zoals te zien was in *Gifted Eye*, een expositie waarin een selectie te zien was van een grote schenking tekeningen van bevriend galeriehouder Tanya Rumpff.

Vorbij de gletsjer markeerde een belangrijke vernieuwing om op een eigentijdse en intuïtieve manier context aan onze historische collectie te bieden. Spectaculaire videokunst van de Deense kunstenaar Jacob Kudsk Steensen voerde de kijker mee door een Zwitserse gletsjergrot. Negen maanden nadat hij de grot had bezocht, stortte deze in. Het werk kreeg daarmee nog meer relevantie tegen het licht van de klimaatverandering. Het was de eerste tentoonstelling van onze nieuwe curator hedendaagse kunst.

Thuis bij Teylers

Een ander hoogtepunt was *Thuis bij Teylers*: twee weken vol activiteiten bedacht door onze Sleutelfiguren Vincent, Neide, Gene, Gamze, Renate, Mike en Luc. Tussen de geboorte- en sterfdag van Pieter Teyler stelden zij zelf een programma samen met onder andere een gezamenlijke tentoonstelling door kinderen van een reguliere basisschool en een uit het speciaal onderwijs, dansvoorstellingen in het museum, kindergidsen die volwassenen rondleidden, theeceremonies over wetenschap en een presentatie over de inzet van robots in de zorg. Het aanbod was divers en leidde tot groot enthousiasme bij bezoekers en bij de achterban van de Sleutelfiguren.

Diversiteit & inclusie

De samenwerking met de Sleutelfiguren is een mooie manier om een museum voor iedereen te zijn. Vanaf maart versterkte een coördinator Diversiteit & Inclusie ons team. Hij heeft, na vele gesprekken met collega's en mensen van buiten het museum, een *Visiedocument en Actieplan diversiteit & inclusie* opgesteld waar we in 2024 volop mee aan de slag gaan.

We werken ook hard aan inclusieve programma's zoals *Een Ander Perspectief*, dat een gezicht geeft aan mensen die in het museum ondervertegenwoordigd zijn. Dit jaar gingen bezoekers in gesprek met twee Haarlemmers van wie het leven sterk is beïnvloed door armoede. Het sloot aan bij de tekening en het schilderij *De soepuitdeling* van Wybrand Hendriks. De conservator Wetenschap ontwikkelde een rondleiding in de historische bibliotheek over racisme in het Verlichtingsdenken.

Tijdens de opening van *Wybrand Hendriks was hier!* werden de gasten ontvangen bij de voordeur van Pieter Teylers Huis, waar Hendriks 35 jaar woonde en werkte.

Digitalisering

Ook op het gebied van digitalisering zijn afgelopen jaar grote stappen gezet. De website *Vind het uit!* naderde zijn lancering. Doel van de website, die we ontwikkelden met collega-wetenschaps- en universiteitsmusea en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, is om meer jongeren te betrekken bij onze collecties en verhalen. Daarnaast werkten we hard aan de nieuwe museumwebsite. Dat doen we in samenwerking met onder meer het Frans Hals Museum. Aan de achterkant is de techniek hetzelfde, aan de voorkant heeft elk museum zijn eigen ontwerp. Voor de bezoeker voelt het daarom als de eigen website van het museum. Het idee hiervan is om de (financiële) krachten te bundelen en de komende jaren de online omgeving verder te ontwikkelen.

Verder zijn we overgestapt naar een nieuwe ict-partner en hebben we voorbereidingen getroffen om met ons collectieregistratieprogramma en boekingsstelsel in de cloud te gaan werken. Tot slot laten we een nieuw kassastelsel ontwikkelen.

De kindergidsen van Sleutelfiguur Neide Bastos leidden tijdens *Thuis bij Teylers* bezoekers rond.

Project historische inventaris

Iets dat net als de ict-projecten achter de schermen plaatsvond, was het verbeteren van de bewaaromstandigheden van onze historische inventaris. Teylers Museum is een fysiek historisch ensemble van gebouw, collecties en inventaris. Een deel van de historische inventaris wordt gebruikt, zoals vitrines en meubilair in de Gehoorzaal en Pieter Teylers Huis. Een ander deel staat opgeslagen en heeft nu een sterk verbeterde opslagplek gekregen. Een deel van de kelder is verbouwd tot depot. De kelder en alle objecten die erin stonden zijn schoongemaakt en alle schimmel is verwijderd. Het depotdeel heeft pallets, stellingen en een ventilatiesysteem gekregen.

Reguliere werkzaamheden

Naast zichtbare en onzichtbare projecten houden alle collega's zich een groot deel van de tijd bezig met reguliere werkzaamheden. Van collectieregistratie en -onderhoud tot schilderwerk, van financiën tot het coördineren van rondleidingen, van het onderhouden en uitbreiden van ons Vrienden- en donateursnetwerk tot het organiseren van evenementen, van onderhoud aan gebouw en installaties tot het cateren van onze bezoekers, van marketing en communicatie tot het in veilige banen leiden van bezoek aan het museum. Het zijn werkzaamheden die niet altijd heel zichtbaar zijn, maar die een cruciaal onderdeel vormen van het museale bedrijf. Ik wil alle collega's heel hartelijk danken voor hun tomeloze inzet.

Tijdens *Een Ander Perspectief* werd de soep gegeten die in de 19de eeuw in de snelkookpan gemaakt werd voor mensen in armoede.

Afgelopen jaar is ook ons museumcafé vernieuwd, met een betere akoestiek en een fraaie inrichting. Wij zien ernaar uit om alle bezoekers ook in 2024 een mooie ervaring te bieden.

Tot ziens in het museum!

Marc de Beyer
Algemeen directeur

Het café heeft een make-over gekregen.

Verslag van de raad van toezicht

Het museum is goed teruggekeerd na de pandemie: bezoekersaantallen waren relatief snel weer terug op het oude niveau. Met name *Vier de zomer in Teylers*, meer gericht op het gebouw, de vaste collectie en het verhaal van het museum, is daarbij zeer succesvol gebleken. Deze zomeropenstelling geeft ook de medewerkers volop gelegenheid om hun creativiteit te gebruiken om de gasten een zo mooi mogelijk bezoek te laten ervaren. De tentoonstelling *Surreal Science* trok minder publiek dan verwacht. Dit hebben we goed geëvalueerd. *Hockney's Eye*, *Wybrand Hendriks was hier!* en het prachtige *Voorbij de gletsjer* van Jacob Kudsk Steensen in Pieter Teylers Huis waren qua bezoekersaantal zeer succesvol.

Het goed overdragen naar de komende generaties van de collectie, de gebouwen en het gedachtengoed staat centraal voor ons als raad van toezicht. Daarom is een omvangrijke gevelrestauratie uitgevoerd en een herinrichting van het museumcafé. Verdere investeringen gaan volgen in de beveiliging, de IT, de website en het kassasysteem. Ook vertalen we het gedachtengoed naar hoe het museum ook aantrekkelijk blijft voor nieuwe generaties Haarlemmers en andere bezoekers. Het museum moet daarbij diverser en inclusiever worden. Op verschillende

**Stan
Kaatee**

Voorzitter
(17-03-2020 / 16-03-2024)

Directeur-generaal Werk
Ministerie van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid
Bestuurslid Janna Bosselaarfonds

**Niels
Teves**

Namens Teylers Stichting
(01-01-2016 / 31-12-2023)

Co-CEO Fintage House
Directeur Doopsgezind Predikfonds
Haarlem
Directeur Teylers Stichting

**Jorrit
Kelder**

Lid
(15-06-2021 / 15-06-2025)

Visiting research fellow Centre for
the Study of Manuscript Cultures
Universität Hamburg

**Claasje
Quadekker**

Lid
(14-03-2019 / 13-03-2027)

Rector-bestuurder
Lyceum Sancta Maria Haarlem

**Caroline
Visser**

Penningmeester
(14-03-2019 / 13-03-2027)

Vicevoorzitter raad van bestuur NWO
Vicevoorzitter raad van toezicht
Stichting Ark Rewilding
Lid raad van toezicht Stichting
European Open Rivers Programme
Bestuurslid Stichting Albron
Bestuurslid Stichting Space Campus

**Frederike van
Citters-van de
Grampel**

Namens Teylers Stichting
(28-11-2022/ 27-11-2026)

Directeur en penningmeester
Teylers Stichting

manieren wordt hier nu aan gewerkt, zowel in de eigen organisatie, als in de keuze van onderwerpen van tentoonstellingen en de presentatie en ontsluiting van onze collectie.

In 2023 kwam de raad van toezicht viermaal fysiek bijeen. Ook heeft de raad op een aparte bijeenkomst in het eerste kwartaal haar jaarlijkse zelfevaluatie besproken. Naast de fysieke bijeenkomsten van de raad heeft de voorzitter maandelijks een gesprek met de directie (en zoveel vaker als nodig), en spreekt de voorzitter jaarlijks met de leden van OR. Onze vicevoorzitter (portefeuillehouder financiën) voert regelmatig overleg met onze accountant en zakelijk directeur. Apart is door een delegatie van de raad met de directie gesproken over het bestuursmodel, het functiehuis en salariëring. Tot slot zijn er contacten geweest met de gemeente, het ministerie van OCW en onze eigen Sleutelfiguren.

De jaarlijkse zelfevaluatie – aan de hand van de Governance Code Cultuur – gaf een positief beeld van de werkzaamheden van de raad van toezicht. De vergaderingen worden als constructief-kritisch en prettig ervaren. Verbeterpunten liggen op het terrein van het agenderen van meer strategische onderwerpen en het breder inzetten van de expertise van de individuele leden van de raad. Samen met de directie geven we hier invulling aan.

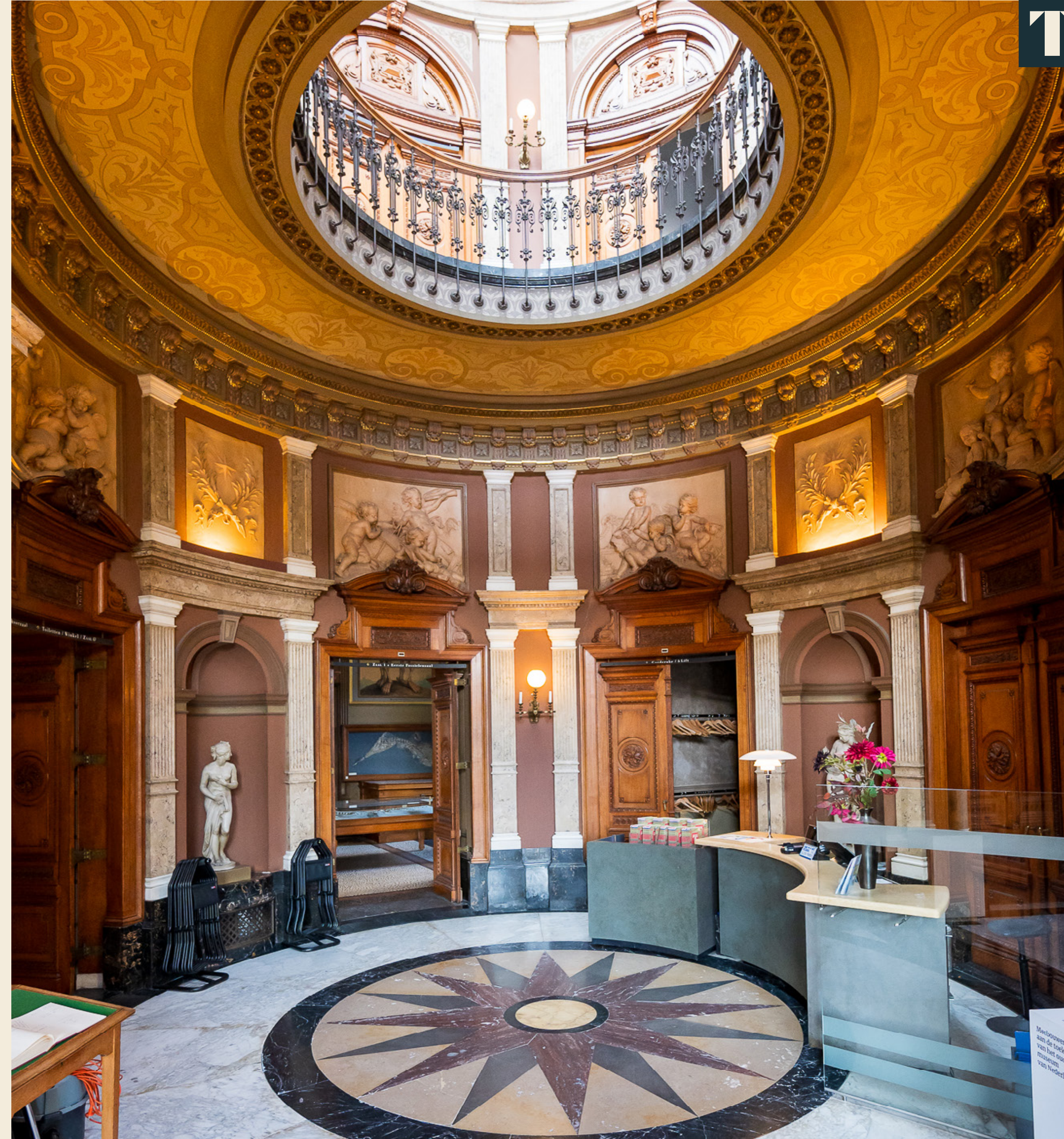
In maart stelde de raad – na overleg met de accountant – de jaarrekening 2022 vast. In november gold hetzelfde voor de begroting

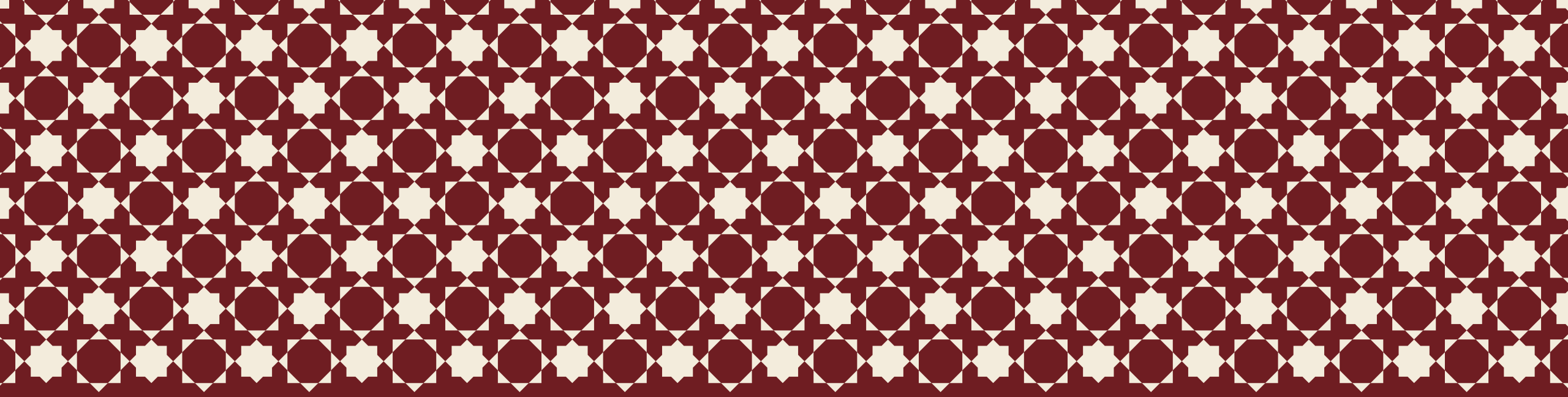
voor 2024. Mede op initiatief van de raad heeft het museum een vernieuwde risicoanalyse opgesteld, waardoor we beter kunnen onderbouwen welke risico's we lopen, en welke reserves we daarvoor willen aanhouden. De samenwerking met Teylers Stichting en Teylers Museum Vrienden Fonds verloopt prettig, we weten elkaar te vinden als het nodig is.

Ook het contact met de OR verliep prettig. Medewerkers ervaren de werkrelatie met de directie als goed en krijgen – mede door het ingevoerde projectmatige werken – veel ruimte voor eigen inbreng. Door het enthousiasme is de werkdruk wel een aandachtspunt geworden.

Het lidmaatschap van de raad is en blijft onbezoldigd. Caroline Visser en Claasje Quadekker zijn in het voorjaar 2023 herbenoemd voor een tweede periode van vier jaar. Aan het eind van het jaar kwam er een eind aan de benoemingsperiode van Niels Teves. Niels is acht jaar rvt-lid geweest namens Teylers Stichting. In de novembervergadering hebben we afscheid van Niels genomen onder grote dankzegging voor zijn vele werkzaamheden. De Stichting heeft Sjoerd Verduyn Lunel als opvolger aangedragen, en daarmee is de raad weer op volle sterkte.

Stan Kaatee
Voorzitter

Partners en Begunstigers

In 2023 zijn weer verschillende evenementen georganiseerd voor de meer dan 1700 Vrienden en donateurs van het museum. Voor onze geefkringen waren er bijeenkomsten met onder meer een kennismaking met de Sleutelfiguren van Teylers Museum en hun samenwerkingsprojecten in Pieter Teylers Huis. Tijdens het Sterrenwachtersevenement in november hield universitair docent en voorheen Teylers Fellow Eleá de la Porte een lezing over de Verlichting naar aanleiding van haar boek *Verlichte verhalen*. Curator hedendaagse kunst Rieke Vos vertelde de leden over de bijzondere chemie tijdens *Art meets Science* en Hoofd Verzamelaars en Musea bij TEFAF Paul van den Biesen hield een interactieve workshop *Niet kijken, maar zien!* in de Eerste Schilderijenzaal.

Voor de Sterrenwachters en geefkringleden die langer dan tien jaar lid zijn was er de jaarlijkse Kunstbeschouwing. Hierbij laat hoofdconservator Kunst Terry van Druten bijzondere tekeningen uit eigen collectie zien, die in kleine kring op de hand kunnen worden bewonderd.

Op 3 juni vond de jaarlijkse Vriendendag plaats met 121 Vrienden van het museum. Door het hele gebouw verspreid, vertelden veel medewerkers van het museum in een 'speeddate'-opzet over hun vak, dagelijkse werkzaamheden en passie voor de collectie. Verder waren er minicolleges en interviews. De Vrienden vonden het een heel geslaagde dag.

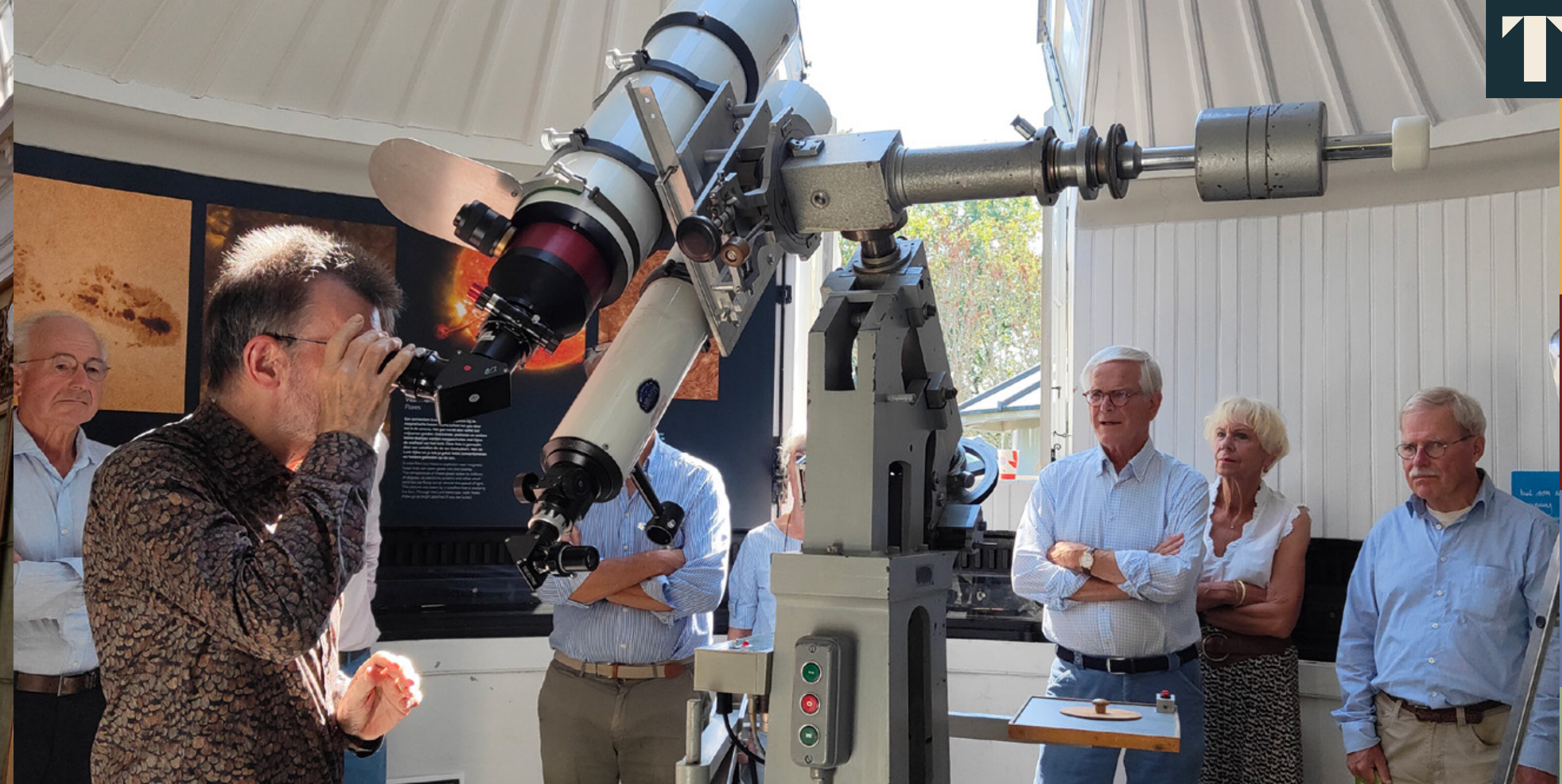
De Vriendenexcursie leidde dit jaar naar Utrecht, met een bezoek aan Sonnenborgh Museum plus Sterrenwacht en Museum Catharijneconvent. In het Catharijneconvent hield Lieke Wijnia een lezing over de voorbereidingen voor de tentoonstelling *De Schepping van de Wetenschap* die daar vanaf voorjaar 2024 te zien is en tot stand kwam dankzij een intensieve samenwerking met Teylers Museum en Rijksmuseum Boerhaave.

Op 6 oktober vond de Private View plaats van zowel de tentoonstelling *Wybrand Hendriks was hier!* als de tentoonstelling over de gerestaureerde Atlas Blaeu. Teylers Museum Vrienden Fonds heeft bijgedragen aan de restauratie van de banden van deze boeken. Kees Zandvliet gaf deze avond vanwege de grote belangstelling (in totaal 260 mensen) tweemaal een lezing over de familie Blaeu, naar aanleiding van zijn recent verschenen boek *De wereld van de familie Blaeu*.

Tot slot: in onze zoektocht naar verjonging van onze Vrienden en donateurs, vond een eerste kennismakingsborrel plaats voor de nieuwe geefkring: Teylers Circle. Uitgangspunt is het creëren van een 'community' – een groep schenkers in de leeftijd van ongeveer 35 tot 50 jaar – die samen van kunst willen genieten en leren en die Teylers Museum een warm hart toedragen. De kringleden treffen elkaar tweemaal per jaar. Tijdens het jaardiner bepalen zij naar welk Teylers Museum-project de jaaropbrengst van hun gezamenlijke gift gaat.

Een speeddate met een medewerker tijdens de Vriendendag

De Vriendenexcursie ging onder andere naar de Sonnenborgh Sterrenwacht in Utrecht.

Kees Zandvliet gaf een lezing over de familie Blauw, naar aanleiding van de tentoonstelling in het Boekenkabinet.

Publiek

Publieksreacties

'Teylers blijft een magische plek – voor iedere generatie opnieuw'

– Reactie uit het gastenboek

'De ervaring met de presentatie van het gletsjerproject was bijna buitenaards! Een ervaring die ik niet snel zal vergeten.'

– Reactie uit het publieksonderzoek

'Museum in mijn hart, ga zo door!'

– Reactie uit het publieksonderzoek

'Heel bijzonder museum. Het gebouw ademt een sfeer uit die ik nog nooit eerder heb meegemaakt. Er zijn veel verschillende dingen te zien, zo is er voor ieder iets wils. Ook tof dat het woonhuis van Teyler te zien is.'

– Google Review (5/5)

'Mijn kleinzoon van 10 jaar vond de speurtocht heel leuk en ook de rariteiten-workshop. Ik vind het gebouw zelf ook prachtig. We zijn dik twee uur binnen geweest. En dat is lang voor zijn doen. Hij heeft niet zo'n lange aandachtspanne maar door de afwisseling in zalen bleef het voor hem ook interessant. Dikke 10 kreeg dit uitje.'

– Reactie uit het publieksonderzoek

Bezoekcijfers 2023

Januari
23.443

Februari
11.598

Maart
12.385

April
12.051

Mei
9.272

Juni
5.940

Juli
11.176

Augustus
12.519

September
9.693

Oktober
14.240

November
11.351

December
10.578

Totaal
144.246

2023: geen blockbusters, wel veel activiteiten en tentoonstellingen, die vooral onder de aandacht gebracht werden met de overkoepelende boodschap: 'Kom naar Teylers, het oudste museum van Nederland'. 144.246 mensen vonden de weg naar het museum, meer dan van tevoren gedacht. Opvallend is dat de waardering voor het museum steeds hoger wordt.

Publieksonderzoek

Bezoekers van *Surreal Science*, *Vier de zomer in Teylers* en *Wybrand Hendriks was hier!* waardeerden het museum met een 8,5. Tijdens *Voorbij de gletsjer* ging de waardering van het museum zelfs naar een 8,6. Ook ligt het percentage mensen dat Teylers Museum voor het eerst bezoekt in 2023 hoger – gemiddeld boven de 50% - dan de jaren ervoor. Het lijkt erop dat, zoals we beoogden, meer mensen denken: 'ik moet toch eens een kijkje nemen in dat oudste museum van Nederland'. De gemiddelde leeftijd van de bezoekers is net als bij veel andere musea relatief hoog. Tegelijkertijd steeg het aantal bezoekers onder de 18 jaar naar 16,5% van het totaal. Onze bezoekers komen vooral uit Haarlem, Amsterdam en Noord-Holland. Er zit een stijgende lijn in het aantal toeristen uit het buitenland.

Persona's

In 2022 zijn we gaan werken met Maurits, Floor en Nikkie. Steeds beter laten we onze tentoonstellingen en activiteiten bij deze persona's aansluiten. Waar we ons met *Vier de zomer in Teylers* op 'opwaarts mobiel' Nikkie richtten, sloten *Surreal Science* en *Wybrand Hendriks*

was hier! meer aan op onze grootste doelgroepen, respectievelijk 'kosmopoliet'/'postmaterialist' Floor en 'nieuwe conservatief' Maurits. Ook *Voorbij de gletsjer* richtte zich op Floor.

Website en social media

Met onze website en socialmediakanalen betrekken we een breed publiek bij onze verhalen. We gebruiken onze kanalen ook om nieuwe tentoonstellingen te promoten met betaalde campagnes. De focus is dit jaar verschoven naar video, waardoor ons bereik enorm is gestegen. Een goed voorbeeld zijn de video's bij *Voorbij de gletsjer*. Deze hadden gemiddeld elk 55.000 views. Het aantal ontvangers van de digitale nieuwsbrief is gestegen naar 15.000.

In 2023 zijn we begonnen met de ontwikkeling van de nieuwe website, die mei 2024 wordt gelanceerd. De nieuwe website biedt uitstekende mogelijkheden voor storytelling, een prachtig middel voor bestaand en nieuw publiek.

Pers

De hedendaagse kunst maakte de pers duidelijk nieuwsgierig: *Surreal Science* en *Voorbij de gletsjer* en kregen mooie aandacht in de (landelijke) pers. Voor *Wybrand Hendriks was hier!* gold dit iets minder. De mediawaarde van alle free publicity-uitingen was € 2.863.580, ruim € 250.000 meer dan in 2022, toen we ook veel mooie aandacht hadden, voornamelijk door *Hockney's Eye*.

Tentoonstellingen

In 2023 openden er in totaal tien nieuwe tentoonstellingen. Al vanaf de opening in 1784 stimuleert Teylers Museum eigentijdse kunst. Met *Surreal Science*, *Gifted Eye* en *Voorbij de gletsjer* kreeg deze traditie in 2023 een extra impuls.

Surreal Science – Wonderkamer van Kunst en Wetenschap 17 februari t/m 3 september

Surreal Science liet een fascinerende collectie wetenschappelijke objecten van privéverzamelaar Joris Loudon zien in een hedendaagse kunstinstallatie van de Italiaanse kunstenaar Salvatore Arancio. Eerder was de expositie te zien in de toonaangevende Whitechapel Gallery in Londen. Een grabbelton vol rariteiten die intrigeert,” schreef het Parool, “Een totaalinstallatie met hoog Alice-in-Wonderland-gehalte.” Met een 6,8 werd de tentoonstelling door het publiek lager gewaardeerd dan we gewend zijn. Opvallend was dat de waardering voor het hele museum met een 8,5 in deze periode bijzonder hoog.

aantal bruiklenen

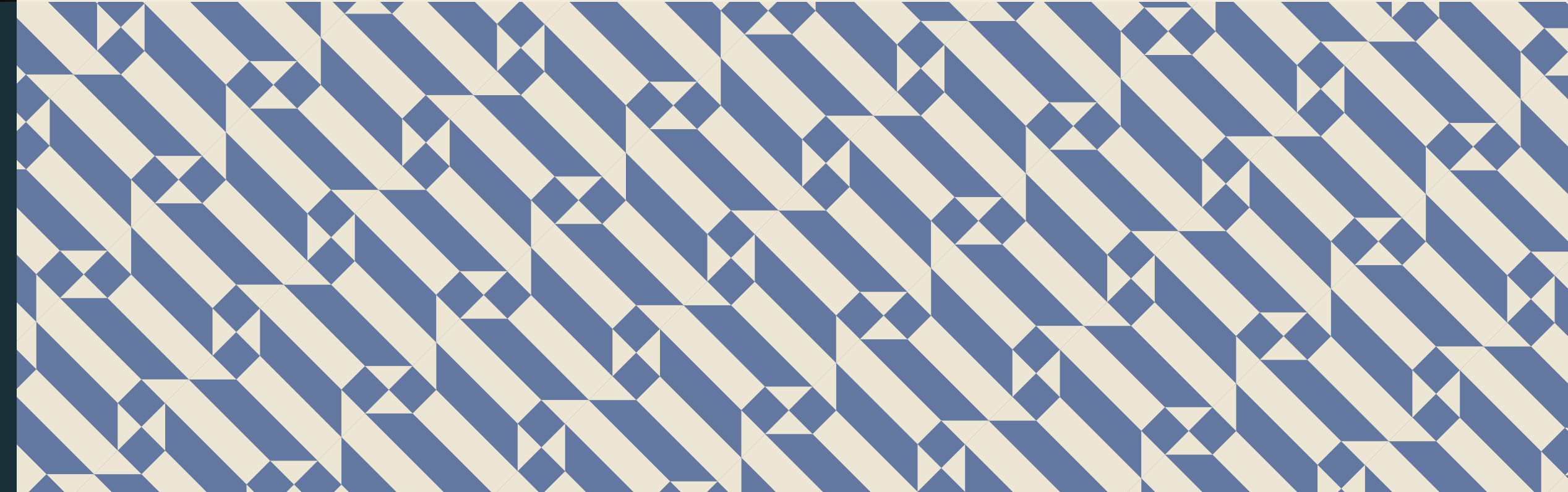
71

aantal bezoekers
in 2023

70.380

Waarderingscijfer:

6,8

Vier de zomer in Teylers

8 juli t/m 3 september

Na het succes van 2022, organiseerden we opnieuw *Vier de zomer in Teylers*, waarbij we het oudste museum van Nederland op een laagdrempelige en aantrekkelijke manier onder de aandacht brachten met een uitgebreid activiteitenprogramma geschikt voor jong en oud. Nieuw dit jaar was de openstelling van de eerste verdieping, waar onze bezoekers korte, toegankelijke animatiefilm konden bekijken over (het ontstaan van) Teylers Museum. Ook nieuw was de topstuktentour met toegankelijke teksten bij hoogtepunten in de collectie. Doel was om bezoekers meer context te geven over (de geschiedenis van) het museum. Dat werkte: de waardering was met een 8,6 nooit hoger dan tijdens *Vier de zomer*. Bovendien gaf 77,3% aan het ontstaan van Teylers Museum beter te begrijpen na hun bezoek.

Ook dit jaar was er weer een frisse, inclusieve marketing- en communicatiecampagne. Met een knipoog bovendien: zes collega's stonden op de campagne-uitingen. Dit vergrootte de betrokkenheid van alle collega's en had als leuke bijkomstigheid dat de modellen af en toe herkend werden door bezoekers. Gericht op persona Nikkie hadden de campagne en activiteiten een zomerse festivaluitstraling. Het was een succes: we ontvingen maar liefst 27% meer bezoekers dan vorig jaar.

Wybrand Henriks was hier!

23 september 2023 t/m 7 januari 2024

Wybrand Hendriks behoort tot de meest veelzijdige kunstenaars van Nederland rond 1800. In 2023 organiseerde het museum de eerste overzichtstentoonstelling in vijftig jaar over deze ten onrechte maar weinig bekende kunstenaar. Teylers Museum is hiervoor de ideale locatie, omdat het maar liefst 35 jaar lang de woon- en werkplek was van Hendriks. Als ‘directeur der kunstverzamelingen en kastelein van Teylers Fundatiehuis’ stond hij aan de basis van de wereldvermaarde tekeningencollectie van het museum en was hij een spin in het web van de kunstwereld van zijn tijd. In zijn atelier in Pieter Teylers Huis tekende en schilderde hij de portretten van de mensen en de plekken om hem heen. Kortom, juist in Teylers Museum past een tentoonstelling die focust op de kunst en cultuur uit eind 18de, begin 19de eeuw, een periode waaraan relatief weinig aandacht wordt besteed.

Naast werk uit eigen collectie, ontvingen we prachtige bruiklenen uit binnen- en buitenland. Dankzij de steun van Philip de Haseth Möller kon bij de tentoonstelling een fraaie wetenschappelijke catalogus verschijnen. In samenwerking met het Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis RKD werd alle informatie die uit het project voortkwam, verwerkt in hun onlinedatabases. De tentoonstelling werd hoog gewaardeerd met een 8,2.

aantal bruiklenen

89

aantal bezoekers in 2023

39.005

Waarderingscijfer:

8,2

PIETER TEYLERS HUIS

Vorbij de gletsjer

17 november 2023 t/m 3 maart 2024

Vorbij de gletsjer markeerde een voor het museum belangrijke vernieuwing om op een eigentijdse en intuïtieve manier context aan de historische collectie te bieden. Centraal stond spectaculaire videokunst van de Deense kunstenaar Jakob Kudsk Steensen die de kijker meevoert door een Zwitserse gletsjergrot. Negen maanden nadat hij de grot minutieus in kaart had gebracht stortte deze in. Het werk kreeg daarmee nog meer relevantie ten aanzien van de klimaatverandering. Met hedendaagse kunstinterventies tussen de historische interieurs en collecties beogen we nieuw publiek aan ons te binden, nu en in de toekomst.

Prentenkabinet

Spaar ze allemaal!
De verzameling schrijversportretten in Teylers Museum
5 november 2022 t/m 26 maart 2023

Een selectie uit Teylers grote verzameling schrijversportretten uit de zeventiende tot en met de negentiende eeuw. Een aanleiding voor de tentoonstelling was het verschijnen van de nieuwe Nederlandse literaire canon. Bij *Spaar ze allemaal!* verscheen een speciaal nummer van het tijdschrift *Delineavit et Sculpsit*.

Gifted Eye
Internationale hedendaagse tekeningen geschonken door Tanja Rumpff
31 maart t/m 3 september

Als bekroning van een decennialange warme band schonk oud-galeriehouder Tanya Rumpff het museum bijna negentig hedendaagse tekeningen uit haar eigen bezit. Om deze schenking te vieren was een selectie van de tekeningen te zien in de tentoonstelling *Gifted Eye*. Werken van onder meer Marlene Dumas, Navid Nuur, Tony Oursler, Kiki Smith, Jan Schoonhoven en Gert en Uwe Tobias. Bij de tentoonstelling verscheen een publicatie met alle werken uit de schenking, vormgegeven door Laura Pappa.

Boekenkabinet

In het Boekenkabinet was van 13 januari tot en met 16 juli de tentoonstelling *Realistic Science* te zien, aansluitend bij *Surreal Science*. *Realistic Science* liet aan de hand van boeken uit de historische bibliotheek zien waarom wetenschappelijke modellen en illustraties zo belangrijk waren voor onderzoek en onderwijs in de 19de en begin 20ste eeuw. Vanaf de 18de eeuw werden deze modellen en illustraties steeds nauwkeuriger en fraaier. Zo ontstond als het ware een huwelijk tussen kunst en wetenschap.

Op 28 juli opende *Ode aan de boom*. Medewerker tentoonstellingen Fred Pelt, die meer dan 25 jaar aan Teylers Museum verbonden was, maakte deze tentoonstelling ter ere van zijn afscheid. Daarvoor selecteerde hij drie standaardwerken over bomen uit de natuurhistorische bibliotheek van Teylers: over palmen, naaldboomachtigen (coniferen) en fruitbomen. Bovendien kreeg het Boekenkabinet een mooie make-over.

Van 6 oktober 2023 tot en met 10 maart 2024 waren de 17de-eeuwse wereld- en stedenatlassen van de firma Blaeu te zien in *De wereld ten toon: de atlassen van Blaeu*.

Deze atlassen behoren tot de topstukken uit de bibliotheek en zijn onlangs volledig gerestaureerd, met steun van de Vrienden van Teylers Museum. Ze werden in volle glorie getoond - met daarbij aandacht voor het feit dat de atlassen de macht van de Verenigde Oost-Indische Compagnie en de West-Indische Compagnie vertegenwoordigen. Zij waren een pronkstuk en statussymbool voor rijke burgers, van wie een aantal hun fortuin heeft vergaard via de overzeese handel.

Penningvitrine

Verdiensten vereerd. Teylers prijspenningen van 1778 tot heden schonk tot en met 5 maart aandacht aan het bijzondere karakter van de prijspenningen die Teylers Godgeleerd Genootschap en Teylers Tweede Genootschap al sinds de 18de eeuw uitgeven. Er was ook stempel-materiaal te zien én de nieuwe *Teylers Penning*, die in 2022 voor het eerst werd uitgereikt aan scheidend directeur Marjan Scharloo.

In Penningen als passie. Een aanvulling op de Collectie De Koning, te zien van 7 maart tot en met 4 juni, werd een overzicht gegeven van de vele hedendaagse penningen die Hans de Koning bijeen verzamelde ter aanvulling op zijn sinds 2014 in het museum bewaarde collectie.

De Poolse kunstenaar Sebastian Mikołajczak was de derde winnaar van de *Teylers Museum/Jaap van der Veen Prize for the Contemporary Art Medal*. Deze belangrijke internationale prijs voor hedendaagse penningkunst werd op 8 juni in de Gehoorzaal uitgereikt. De prijs bestaat uit een publicatie over het werk van de kunstenaar, een geldbedrag van € 10.000 en een tentoonstelling in de Penningvitri-
ne. Zijn tentoonstelling *The world and its people* was te zien van 9 juni tot en met 1 oktober.

Vanaf 3 oktober werd aan de hand van een keur aan penningen uit eigen collectie een afwisselend beeld geschetst van de stijlontwikkelingen in de 20ste eeuw in de tentoonstelling *Wisselend perspectief*.

Educatie

Onderwijs

Het primair onderwijs (po) kwam met 6.602 leerlingen uit boven het recordjaar 2019. Voortgezet onderwijs (vo) bleef met 3.212 leerlingen nog wat achter, net als het hoger onderwijs met 1.108 leerlingen. Ook bij andere musea is het vo nog niet terug op het oude niveau. Het 'Gangwandproject' voor basisscholen vierde zijn tienjarig jubileum. In totaal maakten 1.830 leerlingen en 60 cliënten van de Hartekampgroep een grote verzamelletterbak bij *Surreal Science*. Bij *Wybrand Hendriks was hier!* is een nieuw programma voor Burgerschap ontwikkeld voor mbo-studenten: *De kloof overbruggen*.

Onderzoeksproject Multi-STEM

Sinds 2021 werkt Teylers samen met Multi-STEM, een onderzoeksproject van de Universiteit Utrecht. Doel is om strategieën te ontwikkelen die een geslaagde deelname van meertalige kinderen aan wetenschapsprogramma's in musea bevorderen, waardoor bezoek inclusiever wordt.

Kinderen bekijken hun kunstwerk, onderdeel van het 'Gangwandproject', dat dit jaar 10 jaar bestond.

Een ontwerp van een ArteEZ-student in de Instrumentenzaal in het kader van *Vind het uit!*

Kinderen krijgen een rondleiding door kat Leentje in het programma *Kat en Rat*.

Vind het uit!

In juni presenteerden studenten van Designacademie ArtEZ uit Arnhem in de Instrumentenzaal hun innovaties rondom het project *Vind het uit!* Zij maakten een ontwerp voor de toekomst en lieten zich inspireren door natuurkundige instrumenten in het museum op het gebied van energie en elektriciteit.

Diverse activiteiten ('Informele' educatie)

In 2023 hebben in totaal 28.592 bezoekers deelgenomen aan 1690 activiteiten in het museum. Ook deden veel kinderen, vaak samen met hun ouders, de speurtocht of een doeboekje. In het kader van *Een Ander Perspectief* zijn tijdens *Wybrand Hendriks was hier!* 'bijeenkomsten georganiseerd waarbij twee mensen hun ervaring met 'leven in armoede' deelden met in totaal 30 deelnemers. En ten slotte is *Thuis bij Teylers* vermeldenswaardig: een door Teylers Sleutelfiguren georganiseerd activiteitenprogramma dat erin slaagde hun achterban nauw bij het museum te betrekken. (Zie pagina 34.)

Onderwijs en openbare activiteiten

Studenten mbo/hbo & wo
1.018

Leerlingen voortgezet onderwijs
3.212

Kinderen Kunst & Vliegwerk workshops
2.945

Deelnemers lezingen en evenementen
11.382

Kinderen educatieve speurtochten
6.650

Leerlingen primair onderwijs
6.602

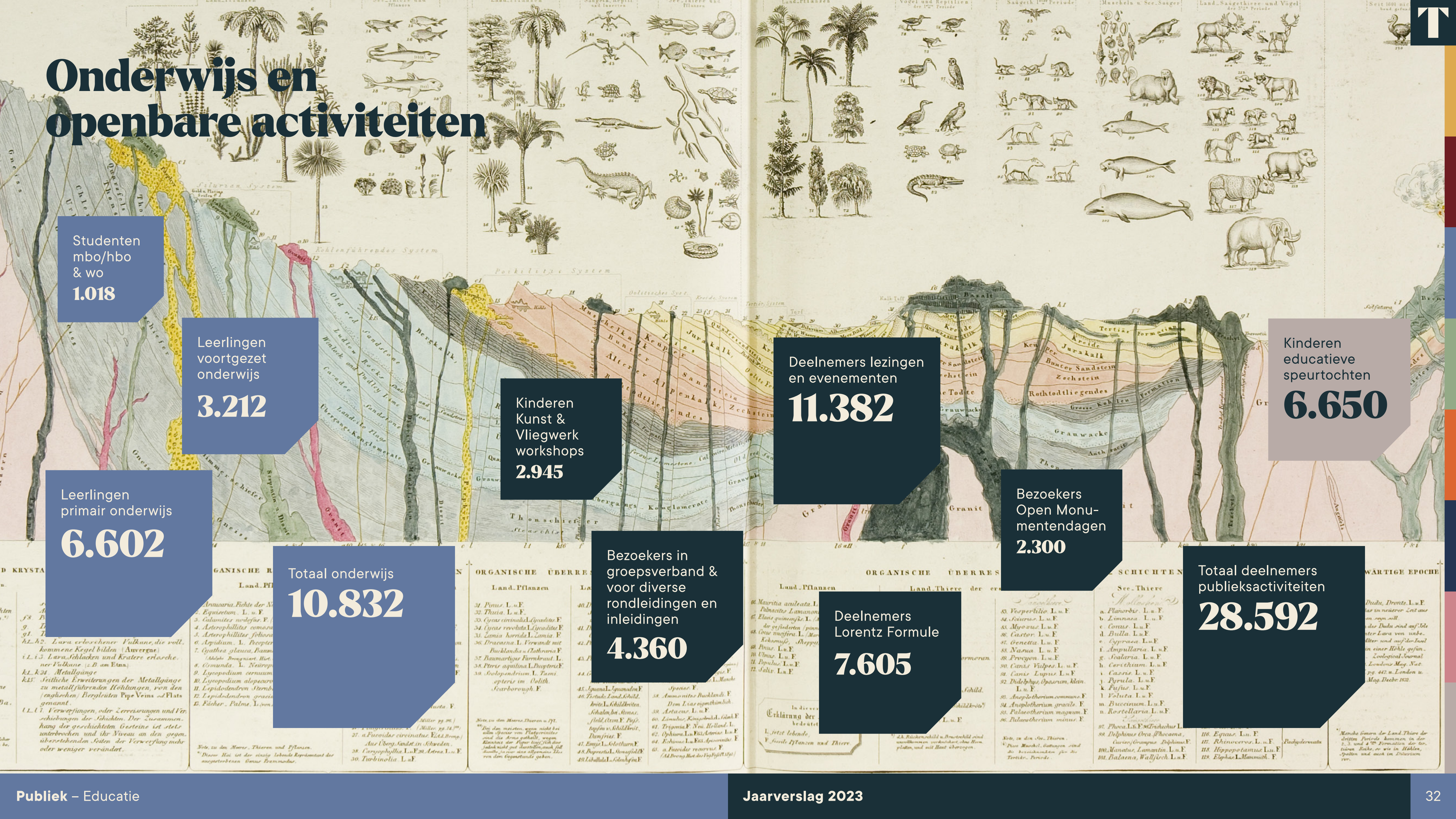
Bezoekers Open Monumentendagen
2.300

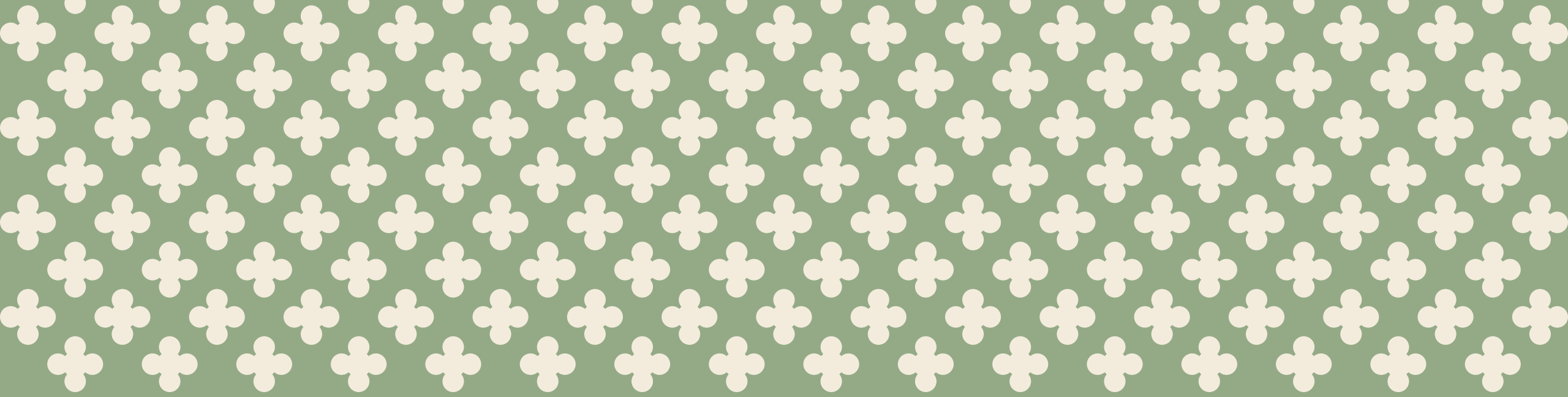
Totaal onderwijs
10.832

Bezoekers in groepsverband & voor diverse rondleidingen en inleidingen
4.360

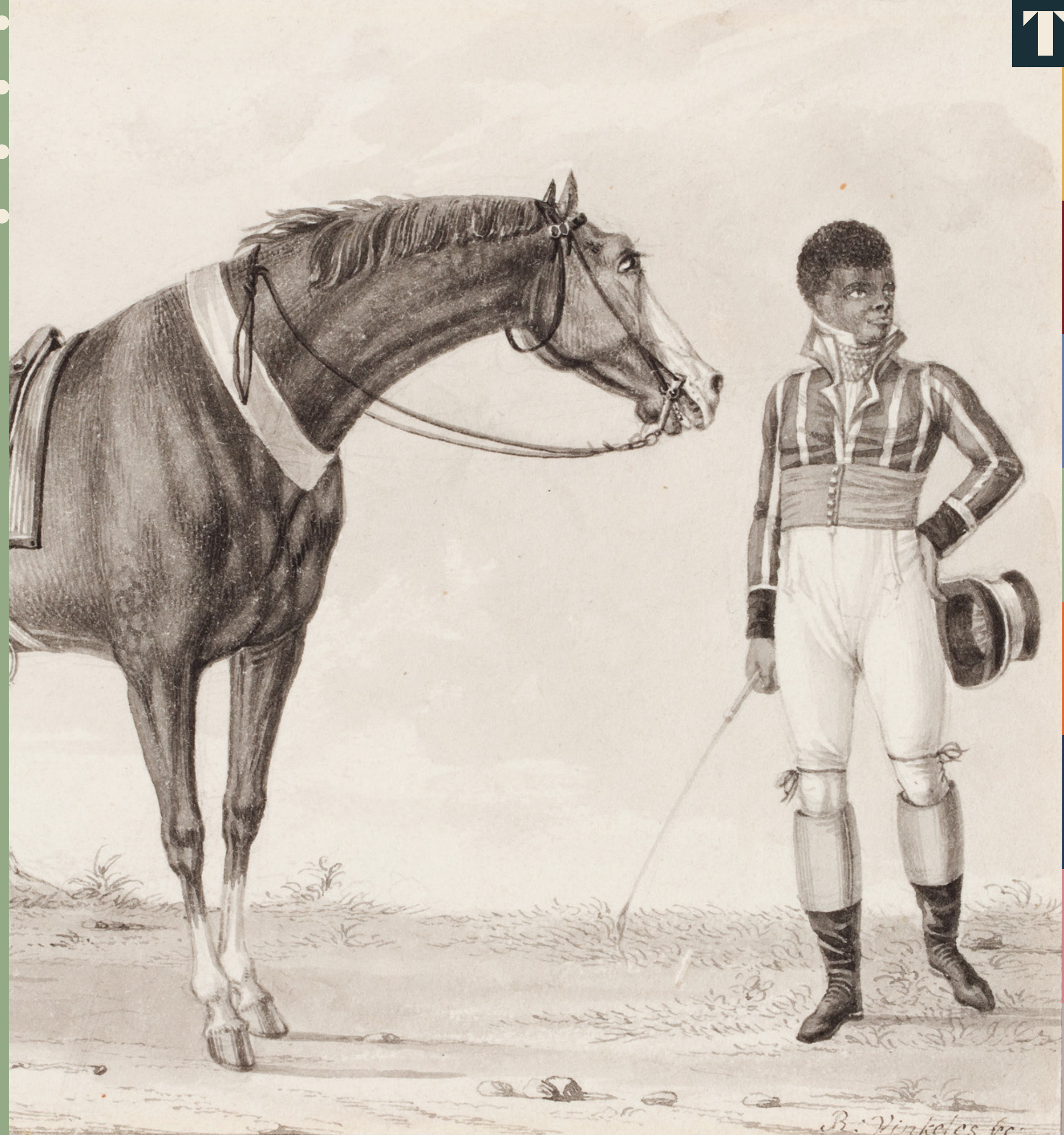
Deelnemers Lorentz Formule
7.605

Totaal deelnemers publieksactiviteiten
28.592

Diversiteit en inclusie

In 2023 is een coördinator Diversiteit & Inclusie in het museum begonnen. Met zijn komst, onze deelname aan Musea Bekennen Kleur en de activiteiten die we hebben ontwikkeld, hebben we flinke stappen gezet om een diversere en inclusievere organisatie te worden. Tegelijkertijd beseffen we dat er nog vele mooie stappen te zetten zijn.

Visiedocument en Actieplan diversiteit & inclusie

Vanuit de vier p's van personeel, programma, publiek en partners is een *Visiedocument diversiteit & inclusie* en een *Actieplan diversiteit & inclusie* opgesteld. Het visiedocument vormt de weerslag van de oprichting van Teylers Stichting en Teylers Museum, de idealen van Pieter Teyler, de erfenis van de Verlichting en de impact van imperialisme en kolonialisme op de musea in Nederland, met de focus op Teylers Museum. In het document wordt uiteengezet hoe het d&i-beleid van het museum hierop aansluit. In het actieplan staan de acties voor 2024 beschreven om een diversere en inclusievere organisatie te worden, met een vooruitzicht naar 2025 en de jaren erna.

Programma's

Tussen de geboorte- en sterfdag van Pieter Teyler stond het museum in het teken van het activiteitenprogramma *Thuis bij Teylers*, georganiseerd door onze Sleutelfiguren. Kindergidsen uit Schalkwijk leidden volwassenen rond in het museum, er jonge dansers gaven dansvoorstellingen en er vonden Chinese theeceremonies plaats waarbij museumbezoekers het gesprek met elkaar aangingen. Leerlingen van twee basisscholen, waarvan een voor speciaal onderwijs maakten samen een tentoonstelling.

Verder ontwikkelde de conservator Wetenschap rondleidingen over al dan niet racistische denkbeelden en ideologieën in boeken die voortkomen uit het gedachtegoed van de Verlichting. We organiseerden rondleidingen en andere activiteiten over het koloniale verleden van Haarlem in het kader van Ketikoti en we gaven speciale rondleidingen in het kader van *Een Ander Perspectief*. Zo werd bij *Hockney's Eye* in januari een rondleiding gegeven door visueel beperkte rondleiders. Tijdens *Wybrand Hendriks was hier!* gingen bezoekers in gesprek over armoede met twee ervaringsdeskundigen.

Tijdens de theeceremonie van *Thuis bij Teylers* in gesprek over de laatste winnaar van de Nobelprijs voor Scheikunde.

Coördinator Diversiteit & Inclusie Winston Brandon presenteerde de snelkookpansessie over armoede.

Op Teylers sterfdag was er een zintuiglijke rondleiding door Pieter Teylers Huis tijdens *Thuis bij Teylers*.

Bij het portret van Susanna Dumion vertelt Dineke Stam over haar boek *Haarlem en de Slavernij*.

Personeel

Het museum werkt hard aan een werkomgeving waarin iedereen zich gerespecteerd voelt, die veilig is, waar geen plaats is voor grensoverschrijdend gedrag en waar het prettig (samen)werken is. We hebben oog voor alle collega's. De afgelopen twee jaar is het functiehuis doorgelicht en waar nodig aangepast. Tijdens de energiecrisis kregen collega's tot het niveau van afdelingshoofd gestaffeld een energietegemoetkoming. Tijdens de ramadan is op verzoek van enkele collega's een speciale bidruimte beschikbaar gesteld. We hebben diversiteit & inclusiebijeenkomsten georganiseerd voor medewerkers, leden van de raad van toezicht, directeuren van Teylers Stichting en vrijwilligers. We zijn ook inclusiever gaan werven. De vacatureteksten zijn sterk aangepast en er wordt geadverteerd op meer diverse kanalen, waaronder Colorful Jobs.

Publiek

In 2023 hebben we onze toegangsprijzen niet verhoogd om de drempel voor museumbezoek zo laag mogelijk te houden. Ook hebben we tijdens *Vier de zomer in Teylers* geëxperimenteerd met het toegankelijker maken van de teksten op zaal. Een aantal collega's heeft een workshopreeks gevolgd om inclusiever te schrijven.

Leerlingen bekijken hun zelfgemaakte kunstwerken tijdens *Thuis bij Teylers*

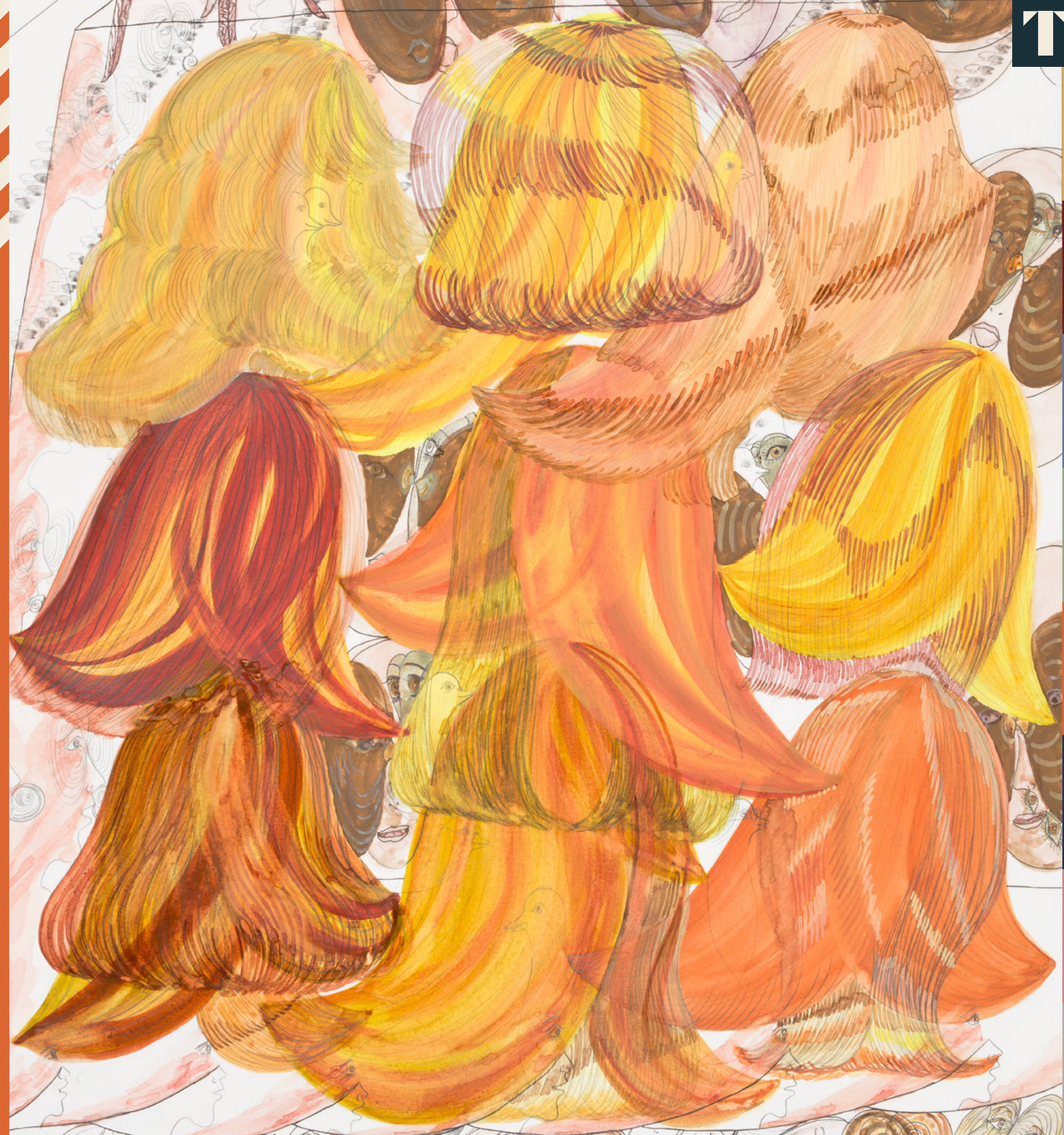

Fonds voor diversiteit & inclusie

Dankzij een donatie kon Fonds Arie van Wijngaarden worden opgericht bij Teylers Museum Vrienden Fonds, bedoeld om diversiteit en inclusie te bevorderen. De doelstelling van het fonds luidt: 'Bijdragen in uitgaven door Teylers Museum ter bevordering van diversiteit en inclusie, waaronder toegankelijkheid van Teylers Museum voor mensen met een verstandelijke beperking en voor hen met een niet aangeboren neurologische aandoening.' Hiermee kunnen zowel fysiek als inhoudelijk de komende jaren diversiteit en inclusie in het museum worden bevorderd.

Teylers Museum was een locatie van de eerste editie van het Boring Festival.

Kunst en Wetenschap

Update collectieplan

In 2023 is begonnen met het actualiseren van het collectieplan, waarbij onder meer het verzamelbeleid, collectiebeheer en herkomstonderzoek worden aangescherpt. Ook is er meer aandacht voor het diversifiëren van de collecties.

Collectieveiligheid op zaal

Teylers Museum heeft een historische en open zaalopstelling met diverse losse objecten. Doordat het museum steeds meer bezoekers trekt, neemt ook het risico op schade aan deze objecten toe. Collega's van verschillende afdelingen hebben gezamenlijk onderzocht waar risico's zitten en hoe deze verminderd kunnen worden. Een stagiair deed onderzoek hoe het publiek zich door *nudging* bewuster beweegt door de historische opstelling van het museum.

Project historische gebruiksinventaris

Eind 2023 werd het project om een duurzame opslag te realiseren voor delen uit de historische gebruiksinventaris (zoals meubilair) feestelijk afgerond. De objecten zijn ondergebracht in een overzichtelijke en toegankelijke opslag en dankzij een nieuwe basisregistratie makkelijk terug te vinden.

De bibliotheek van het Institut de France, waar Teylers-conservatoren deelnamen aan een seminar over botanische kunst.

Overgang Axiell Collections

De collectie van Teylers Museum is sinds jaren online toegankelijk, maar dit kan altijd beter. In de aanloop naar een nieuwe website is een informatiemanager a.i. gestart om de gewenste verbeterde ontsluiting van collectiedata op deze site te begeleiden. Het doel is om, naast de ontsluiting van enkele topstukken via de museumwebsite, in een aparte online module ook de complete museumcollectie toegankelijk te maken. In 2023 is de conversie van de Adlib collectiedatabase naar Axiell Collections voorbereid. Vanaf 2024 wordt Axiell Collections de centrale database voor alle deelcollecties van Teylers Museum en ingezet als directe bron voor online ontsluiting van museumobjecten op onder andere de nieuwe eigen website. Dit is onderdeel van het verbeterplan voor duurzaam digitaal collectiebeheer en data-infrastructuur, dat in de komende jaren verder vorm zal krijgen.

Pilotproject fossielen (voorheen NLBIF)

De afdeling Wetenschap heeft in 2023 een succesvol pilotproject uitgevoerd waarin een selectie uit de fossielenverzameling ontsloten is voor wetenschappelijke onderzoekers. Een subsidie van NLBIF (Netherlands Biodiversity Information Facility) voor dit project maakte de inhuur van een paleontoloog en registratiemedewerker mogelijk. Tijdens het project werden diverse nieuwe type-exemplaren ontdekt (specimen waarop de internationale soortnaam van een organisme gebaseerd is en daarmee belangrijke unica).

De vitrine in de Ovale Zaal met het mineraal asbest werd op professionele wijze schoongemaakt.

Conservering, restauratie en ontsluiting van de collectie: hoogtepunten

2.677 titels uit het archief van Hendrik Lorentz zijn toegevoegd aan de digitale database. Meer dan **6.000** stuks zijn schoongemaakt en opgeborgen in nieuwe dozen.

Ruim **2.500** mineralen gefotografeerd.

Van **5.277** fossielen is de wetenschappelijke registratie geüpdatet in de database.

601 aanwinsten ingeschreven en waar nodig geconserveerd.

Onderzoek

Naast onderzoek voor tentoonstellingen, vindt ook andersoortig onderzoek plaats.

Teylers Fellow

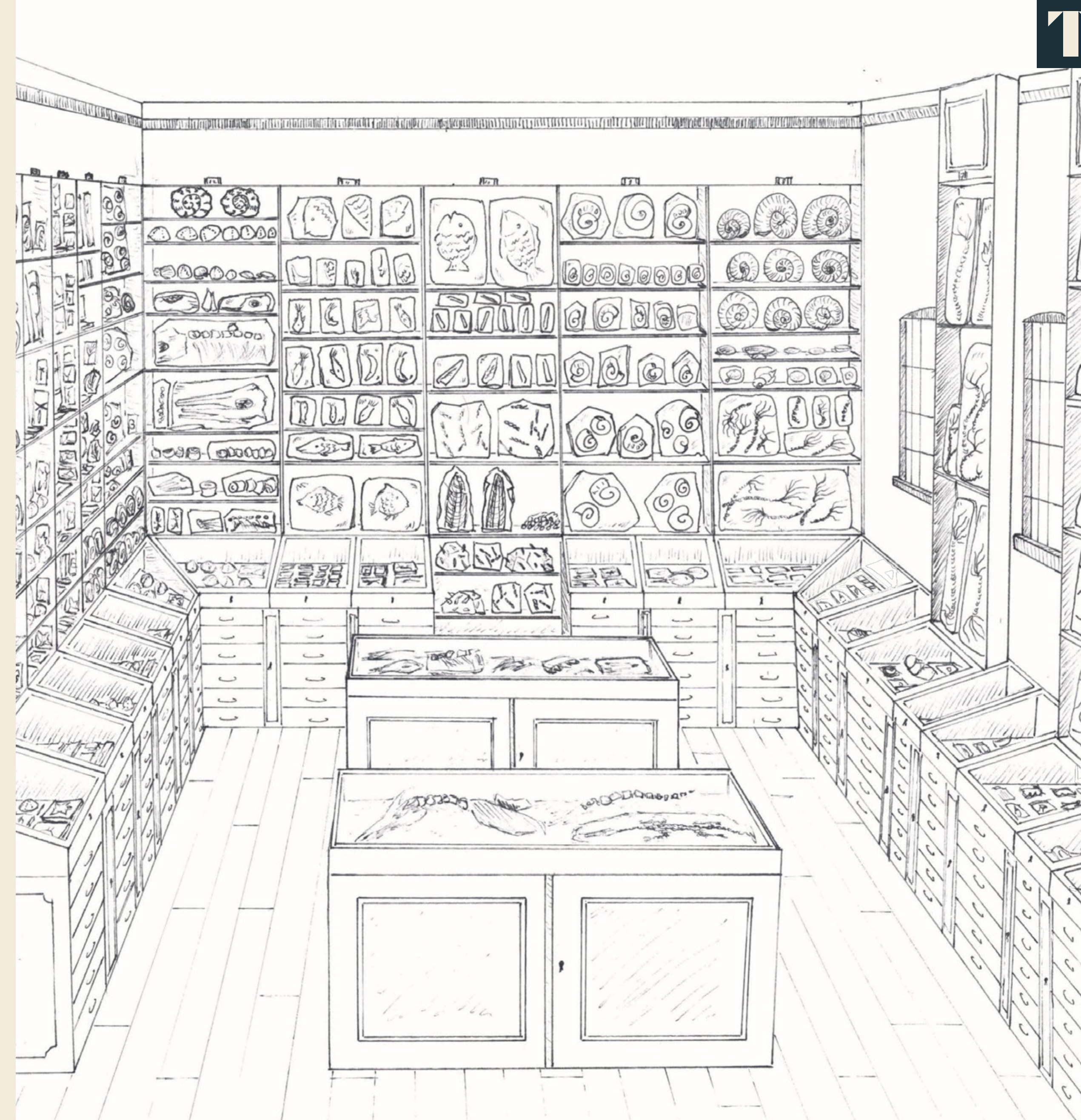
Kunsthistoricus Joyce Zelen rondde als tweede Teylers Fellow haar onderzoek af naar het verzamelen van prenten in de eerste honderdvijftig jaar van het museum. We hebben zo een beter beeld gekregen van deze grote, maar minder belichte deelcollectie van de kunstverzamelingen.

Bestandscatalogus tekeningen

Het onderzoek naar de collectie laat-17de- en 18de-eeuwse Nederlandse tekeningen, kreeg een impuls door de aanstelling van een wetenschappelijk medewerker. Dit werd mogelijk gemaakt door de Brook Foundation.

Paleontologisch museum

Een stagiair van de Reinwardt Academie deed onderzoek naar de historische inrichting van het huidige Numismatisch Kabinet en Prentenkabinet in de periode 1826-1885. In deze ruimtes was toen het 'paleontologisch museum' gehuisvest, de eerste publiek toegankelijke paleontologische opstelling van Nederland. Het onderzoek leverde een verrassend goed beeld op van de inrichting van de ruimtes en ordening van fossielen in de collectie.

Schets van de grote zaal van het Paleontologisch Museum, nu het Prentenkabinet.

Externe onderzoekers

Ook externe experts deden onderzoek in het museum. Zo heeft een Japans onderzoeksteam enkele 18de-eeuwse prisma's spectroscopisch onderzocht op lichtbrekingsindex. Ook werden enkele historische boeken onderzocht door de Universiteit Wageningen, gericht op uitgestorven biodiversiteit op het eiland La Réunion - waaronder de dodo. Voor de kunsthistorische New Hollstein-reeks over Nederlandse en Vlaamse grafiek werd onderzoek gedaan naar prenten uit de school van Rembrandt in de museumcollectie.

Kunstenaars en wetenschappers ontmoeten elkaar bij *Art meets Science*.

Aanwinsten

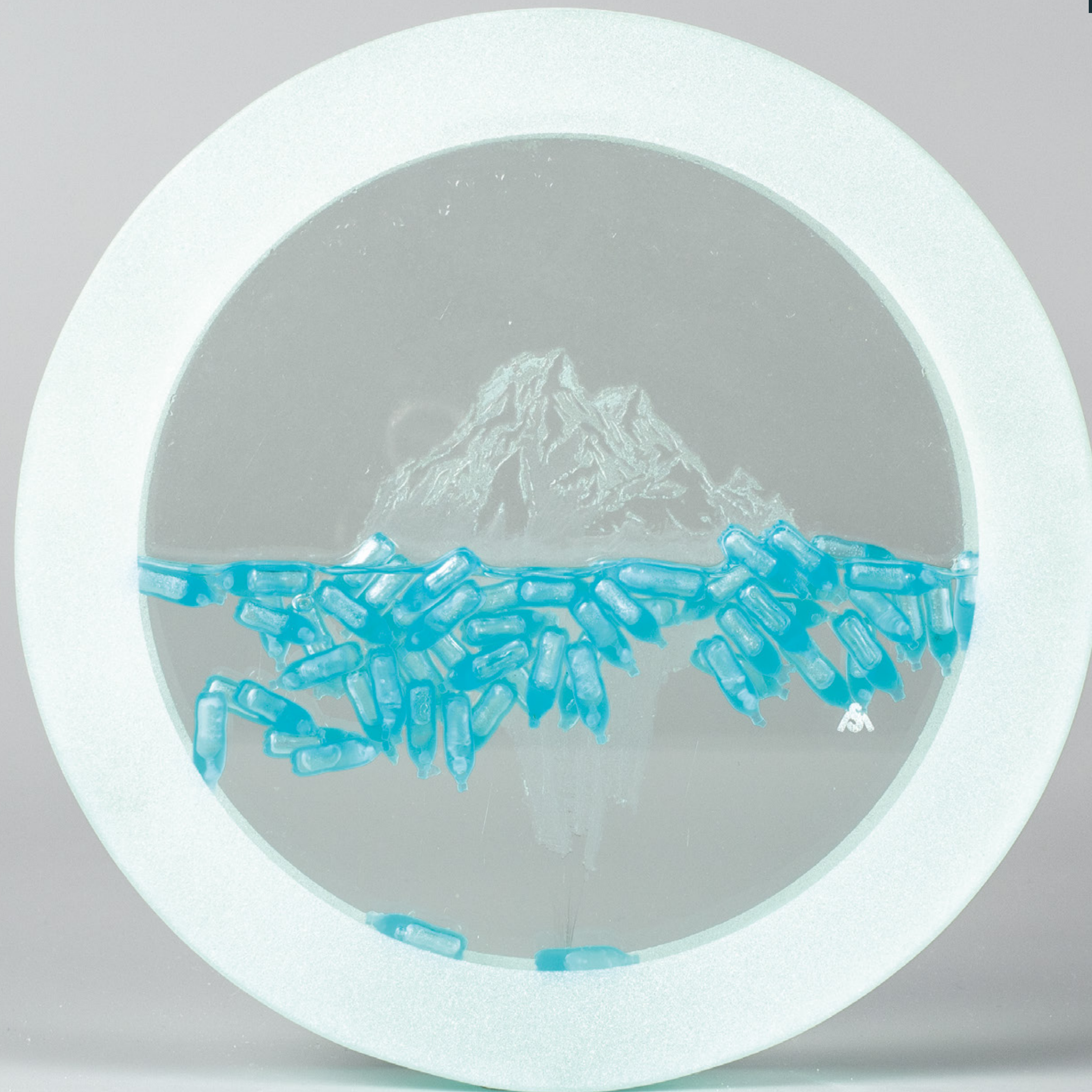
De verzameling werd in 2023 in verrijkt met 601 mooie aankopen en schenkingen, mede dankzij Teylers Museum Vrienden Fonds. De procedures rondom aanwinsten zijn dit jaar aangescherpt. Er is een protocol ontwikkeld om schenkingen en aanwinsten systematisch te screenen op onder meer de mogelijk problematische herkomst van objecten, zoals koloniale roof, diefstal of Joodse roofkunst. Bij schenkingen wordt daarnaast de financiële herkomst onderzocht.

16de eeuw

Met steun van Vriend van het museum Matthijs de Clercq werd de collectie 16de-eeuwse Nederlandse tekeningen versterkt met onder meer een grote tekening van Crispijn de Passe II en een zeldzame tekening van Anthonie Blocklandt.

19de eeuw

Een gedeeltelijke schenking van Ineke Hellingman betrof een vroeg-19de-eeuwse tekening van een paard met ruiter van kleur door Abraham Vinkeles. Fonds Van Regteren Altena maakte de aankoop mogelijk van een prachtige waterverftekening van enkele schelpen door G.J.J. van Os, een mooie aanvulling op de vele bloemstilleven van hem in de collectie.

20ste eeuw

In 2023 werd de collectie Reinhold De Wilde overgedragen aan het museum, na 25 jaar in bruikleen te zijn geweest. De verzameling behelst werken op papier van vooraanstaande kunstenaars als Willem de Kooning, Soll LeWitt en Roy Lichtenstein, evenals van Nono Reinhold zelf.

Hedendaagse kunst

Fonds B.Art maakte de aankoop mogelijk van een prachtige reeks van achttien tekeningen door Natasja Kensmil, een sleutelwerk in haar oeuvre. Met steun van het Fonds Aurora Zoetmulder Sanders werden vier werken verworven van Dan Zhu, ter nagedachtenis aan Albertine Zoetmulder-Sanders.

Numismatiek

De verzameling numismatiek werd onder meer versterkt met werk van de Poolse kunstenaar en penningprijswinnaar, Sebastian Mikołajczak. Dankzij het nieuwe Jaap van der Veen Fonds konden diverse 20ste-eeuwse penningen worden aangekocht.

Historische wetenschappelijke bibliotheek

Het boek *Beschryving der nieuwlijks uitgevonden en geotrojeerde slangbrand-sputten en haare wijze van brand-blussen* door Jan van der Heiden (1690) is een hele mooie aanwinst voor Teylers: het sluit naadloos aan bij het werk van de eerste directeur Martinus van Marum aan brandweerspuiten. In de Ovale Zaal is ook een 18de-eeuwse demonstratiemodel van Van der Heydens brandspuit te zien.

De complete lijst van aanwinsten is in de bijlagen te vinden.

Samenwerkingen en kennisdeling

Teylers Museum werkt nationaal en internationaal veel samen, zoals met NEMO Science Museum, Rijksmuseum Boerhaave, de Universiteitsmusea van Utrecht en Groningen en de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed binnen het vooruitstrevende project *Vind het uit!* dat als doel heeft om jongeren meer bij onze collecties en verhalen te betrekken. Verder is het museum lid van de Stichting Nederlandse Natuurhistorische Collecties waarin twaalf natuurmusea samenwerken op het vlak van collectiezorg, zichtbaarheid, bruikbaarheid en presentatie van Nederlandse natuurhistorische collecties. Met Naturalis en de Bibliotheek Zuid-Kennemerland bereidden we *Triceratops on tour* voor, waarbij een van de vijf door Naturalis opgegraven dinosauriërs in de bibliotheek wordt opgebouwd. Teylers organiseert in de zomer van 2024 het educatief programma. Ook begon de samenwerking met het Frans Hals Museum en Stedelijk Museum Alkmaar voor de eerste grote overzichtstentoonstelling van Maarten van Heemskerck in 2024. Samen met Rijksmuseum Boerhaave was Teylers Museum partner van Museum Catharijneconvent bij de tentoonstelling *De Schepping van de Wetenschap*.

De hoofdconservator Wetenschap nam voor twee jaar zitting in een internationaal adviescomité van de Zweedse Koninklijke Academie van

Wetenschappen in Stockholm. Conservatoren van de Kunstverzameling ontmoetten collega's van musea, herbaria, natuurhistorische bibliotheken en botanische tuinen tijdens wetenschappelijke seminars in Cambridge en Parijs voor het door Getty Paper Project gefinancierde programma *Growing Networks*. In april kwamen alle leden van de Alliance of Early Universal Museums bij elkaar in Halle, Duitsland. Verschillende musea met publieke collecties van voor 1800 uit Duitsland en Oostenrijk traden toe. Carel van Tuyl gaf helaas aan na de afronding van zijn bestandscatalogus te willen stoppen als honorair conservator bij de Kunstverzamelingen. We danken Carel heel hartelijk voor alles wat hij in de afgelopen decennia voor Teylers Museum heeft betekend als honorair conservator en eerder als hoofdconservator en hoofd collecties.

Een mooi voorbeeld van de samenwerking tussen kunst en wetenschap was de bijeenkomst *Art meets Science* op 16 juni. Veertig kunstenaars en wetenschappers ontmoetten elkaar in het museum en gingen de dialoog aan. *Art meets Science*, een samenwerking met de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen en Waag Futurelab, werd mede mogelijk gemaakt met steun van het Mondriaan Fonds.

Bedrijfsvoering

Personeel

Teylers Museum voert een strategisch hr-beleid met aandacht voor diverse en inclusieve werving en selectie, scholing en een prettig werkklimaat voor medewerkers, vrijwillig, in vaste dienst en op inhuurbasis. De komende jaren bouwen we verder aan goed werkgeverschap en een diverser personeelsbestand van de organisatie.

In november 2022 is het salaris voor het voltallige personeel met 5% verhoogd, vooruitlopend op de nieuwe museum-cao die in 2023 volgde. In het voorjaar was er een personeelsuitje in de Doopsgezinde kerk in Haarlem, georganiseerd voor en door medewerkers, in het najaar een teambuildingsactiviteit en eind december was er voor alle (vrijwillige) collega's een groot kerstdiner in het Hodson Huis.

Twee zeer gewaardeerde collega's gingen in 2023 met pensioen: beveiliging Wim de Jong en tentoonstellingsmaker Fred Pelt. Bij Freds afscheid verscheen zijn dichtbundel *De handstand*, met 29 gedichten over Teylers Museum.

In 2023 waren gemiddeld 55,5 personen (44,42 fte) in dienst van het museum, werkten twee personen via Spaarne Werkt en konden we steunen op de enorme inzet van zo'n 60 vrijwilligers, 49 personen op tijdelijke/projectbasis en vijf stagiairs.

Huisvesting

Teylers Museum is gevestigd in diverse Rijksmonumentale gebouwen, waarbij gebouw en interieur een onlosmakelijke eenheid vormen. De gebouwencomplexen met hun historische interieurs hebben intensief onderhoud nodig. We ontvangen hiertoe financiering vanuit de Erfgoedwet, met uitzondering van Pieter Teylers Huis. Het meerjaren-onderhoudsplan is in 2022 en 2023 geactualiseerd.

Verduurzaming

Het Ministerie van OCW heeft in 2023 besloten om vanaf 2024 structureel subsidie te kennen voor verduurzaming van de gebouwen van Rijksmusea, waaronder Teylers Museum. We zijn het ministerie dankbaar voor deze noodzakelijke steun bij de verduurzamingsuitdaging.

Groot onderhoud 2023 – de hoogtepunten

Start restauratie
Tuinlab
(19de-eeuws
laboratorium in
de binnentuin).

Revitalisatie
museumcafé.

Buitenonderhoud
depot- en
kantoorgebouw,
gecombineerd met
verduurzaming, met
dank aan financiële
ondersteuning van de
Provincie Noord-
Holland.

Buiten-
onderhoud
Ovale Zaal.

Restauratie van
de voorgevel
met innovatieve
lasertechniek, in
nauw overleg met
de Rijksdienst voor
Cultureel Erfgoed
en de gemeente
Haarlem.

Plan van eisen
restauratie
Sterrenwacht
opgesteld.

Green Key Gold

Sinds 2016 heeft Teylers Museum het Green Key Gold keurmerk. De afgelopen jaren is het energieverbruik flink verminderd. Eind 2023 hebben we ons gecommitteerd aan het Bizot Green protocol met iets ruimere klimatiseringsmarges om onze collecties te bewaren.

Ict

In 2023 is Teylers Museum overgestapt naar een nieuwe kantoorautomatiseringsdienstverlener, DeLorentz & Partners. Daarnaast hebben we de overgang naar een nieuw kassasysteem in 2024 voorbereid, net als een nieuwe website die we met andere musea ontwikkelen (waaronder Frans Hals Museum) en die in mei 2024 wordt gelanceerd.

Beveiliging en Risicomanagement

Afgelopen jaar hebben we ons crisismanagementbeleid en bedrijfsnoodplan geactualiseerd en hebben er trainingen voor het crisisteam en de beveiligers plaatsgevonden. Ook hebben we een uitgebreide risico-inventarisatie opgesteld, waarin een keur aan strategische, financiële, operationele, maatschappelijke en geopolitieke risico's in kaart gebracht zijn en mitigerende maatregelen geformuleerd.

Van het enorme doek waarachter gewerkt werd aan de restauratie van de gevel werden tassen gemaakt.

Schape drijven tijdens de teambuildingdag.

Financieel verslag

Belangrijkste financiële cijfers

€1.391.777

kosten
huisvesting

€ 319.002

aankopen

€3.854.262

subsidies
ministerie
OCW

€ 121.839

overige subsidies

€ 1.816.033

overige lasten

€ 4.038.736

kosten personeel

€ 3.112.552

eigen inkomsten

Toelichting op de Jaarrekening 2023

In 2023 heeft Teylers Museum enkele tentoonstellingen en activiteiten geprogrammeerd die vanwege corona eerder uitgesteld moesten worden, waaronder *Surreal Science* en *Wybrand Hendriks was hier!* De steunpakketten van het Ministerie van OCW, ontvangen via de RAOCCC (in 2023 € 584.238), zijn ingezet op deze verschuivingen in de programmering, en op activiteiten en marketingacties om bestaand en vooral ook nieuw publiek bij het museum te betrekken. Ook in 2024 wordt de subsidie uit de RAOCCC hiervoor benut.

De succesvolle tentoonstelling *Hockney's Eye* sloot eind januari 2023 af met bijna 90.000 bezoekers met daardoor een positief effect op de inkomsten vanuit entreegelden, afdracht vanuit de horeca en verkoop in de winkel. Om de drempel voor alle bezoekers zo laag mogelijk te houden, hebben we geen toeslag geheven. Dit was ook belangrijk omdat bezoekers tijdens en na de coronapandemie de weg naar musea maar moeizaam terugvonden. We konden de toeslag achterwege laten dankzij de coronasteun van het ministerie van OCW.

Ook *Vier de zomer in Teylers*, gericht op nieuw publiek, werd mogelijk dankzij de financiering uit de coronasteun van het ministerie. Met een positief resultaat: in de zomer van 2023 was Teylers drukker dan ooit tevoren in deze periode. Door extra uitgaven op het gebied van marketing, educatie en programmering hebben we het jaar afgesloten met een hoger dan beoogd bezoekersaantal van 144.246 en een positief exploitatieresultaat van € 144.982, toegevoegd aan de Bestemmingsreserve Tentoonstellingen.

De financiële positie

Het Eigen Vermogen had per 31 december 2023 een omvang van € 2.867.398, bestaande uit de Algemene Reserve van € 1.400.689, de Bestemmingsreserve Nalatenschappen van € 1.094.794, de Bestemmingsreserve Tentoonstellingen € 344.982 en de Bestemmingsreserve Personeel € 26.933. De Bestemmingsreserve Tentoonstellingen wordt benut voor tentoonstellingen als *De Grote Illusie* en *Yalla Yalla! Zie je in Egypte*. De Bestemmingsreserve Personeel is er voor gemaakte en toekomstige afspraken met personeelsleden.

Het Eigen Vermogen is ten opzichte van 31 december 2022 afgenomen met € 464.824.

Dankzij de subsidie van het ministerie van OCW was ook in 2023 voldoende liquiditeit aanwezig voor de collectie en publieksactiviteiten. De Algemene Reserve is - met uitzondering van de steun uit het coronanoodpakket van het ministerie van OCW - vrij besteedbaar en vanwege de additionele coronasteun voor Teylers Museum relatief hoog en zal in 2024 afnemen.

De solvabiliteit bedroeg 31,37 (in 2020 26,90) en de liquiditeit 5,33 (in 2020 8,01). De percentages zijn vanaf 2020 voor Teylers Museum relatief hoog, dit houdt verband met de extra verkregen coronasubsidie van het Ministerie van OCW.

Op 1 januari 2013 is de Wet Normering Topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT regelt de normering van de topinkomens in de publieke en semipublieke sector. Op grond van de WNT moeten de inkomens van alle topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector openbaar worden gemaakt, evenals de inkomens van medewerkers met een inkomen boven de wettelijke norm. Het voor Stichting tot beheer en instandhouding van Teylers Museum toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 223.000. Het algemeen bezoldigingsmaximum is van toepassing. In 2023 is de beloning van de topfunctionaris binnen het algemene bezoldigingsmaximum gebleven.

2023

Functie	Directeur/bestuurder
Naam	Marc de Beyer
Aanvang en einde functievervulling	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Gewezen topfunctionaris	nee
(Fictieve) dienstbetrekking	ja
Beloning	€ 128.139
Beloningen betaalbaar op termijn (pensioen)	€ 17.801
Totaal bezoldiging	€ 145.940
Individueel WNT Maximum	€ 223.000

Samenvatting jaarrekening

Exploitatierkening	2023	2022	Balans per	31-12-2023	31-12-2022
Baten			Debet		
Subsidies OCW	€ 3.854.262	€ 3.582.200	Vaste activa	€ 1.980.812	€ 1.833.040
Overige subsidies* ¹	€ 121.839	€ 586.400	Vlottende activa	€ 49.594	€ 48.444
Eigen inkomsten* ²	€ 3.112.552	€ 4.628.853	Vorderingen	€ 1.227.257	€ 867.298
Baten in natura* ³	€ 55.700	€ 30.050	Liquide middelen	€ 5.883.624	€ 6.799.554
Totaal	€ 7.144.353	€ 8.827.503	Totaal	€ 9.141.287	€ 9.548.336
Lasten			Credit		
Personeelskosten	€ 4.038.736	€ 3.317.188	Algemene Reserve	€ 1.400.689	€ 1.984.928
Huisvesting	€ 1.391.777	€ 1.369.728	Bestemmingsreserves	€ 1.466.710	€ 1.347.294
Afschrijvingen	€ 135.338	€ 130.914	Restauratie/Aankoopfondsen	€ 2.692.244	€ 2.727.672
Aankopen	€ 319.002	€ 891.199	Voorzieningen	€ 1.098.016	€ 1.171.657
Overige lasten* ⁴	€ 1.816.033	€ 1.820.632	Langlopende schulden* ⁷	€ 1.149.923	€ 1.243.943
Totaal	€ 7.700.886	€ 7.529.661	Kortlopende schulden	€ 1.333.705	€ 1.072.842
			Totaal	€ 9.141.287	€ 9.548.336
Diverse baten/lasten* ⁵	€ 56.282	€ 229			
Restauratie/Aankoopfondsen* ⁶	€ 35.428	€ 886.859-			
Vrijval/Storting res. nalatenschappen	€ 9.500	€ -			
Resultaat	€ 455.323-	€ 411.212			
Storting/Vrijval algemene reserve	€ 584.238-	€ 168.212			
Storting B. reserve tentoonstellingen	€ 144.982	€ 200.000			
Storting B. reserve personeel	€ 16.067-	€ 43.000			

*¹ Dit zijn subsidies uit publieke middelen; waaronder een bijdrage van OCW uit het coronanoodfonds en extra bijdrage van het Mondriaanfonds voor *Hockney's Eye*. Daarnaast ontvangt het museum jaarlijks een bijdrage van de gemeente Haarlem.

*² De eigen inkomsten bestaan uit entreegelden, zaalverhuur, bijdragen van vriendenfondsen en private fondsen voor specifieke projecten.

*³ De baten in natura betreffen kunstwerken van particulieren die zijn doorgeschonken door het Teylers Museum Vrienden Fonds.

*⁴ In de overige lasten zijn o.a. de kosten van collectiebeheer, tentoonstellingen, educatie en publieksactiviteiten opgenomen.

*⁵ In deze post zijn de rentebaten opgenomen.

*⁶ Deze post bevat onttrekkingen en stortingen in diverse restauratie- en aankoopfondsen.

*⁷ Dit bedrag betreft investeringssubsidies met betrekking tot o.a. de in 1996 afgeronde verbouwing en nieuwbouw van het museum. Elk jaar valt een deel van de investeringssubsidie vrij gelijk aan de afschrijvingslasten.

Bijlagen

Subsidiënten en begunstigers 2023

Subsidiënten

Ministerie van Onderwijs, Cultuur
en Wetenschap
Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

Structurele begunstigers

Teylers Stichting
Teylers Museum Vrienden Fonds
Netherlands America Foundation

Hoofdbegunstiger

VriendenLoterij

Ten behoeve van de tentoonstellingen

Teylers Museum Vrienden Fonds
VriendenLoterij
Mondriaan Fonds
Het Cultuurfonds
Gemeente Haarlem
Met speciale dank aan de heer en mevrouw Loudon
(*Surreal Science*) en de heer A.Ph.J. de Haseth Möller
(*Wybrand Hendriks was hier!*)

Ten behoeve van de Jaap van der Veen / Teylers Museum Prize for the Contemporary Art Medal

De heer J. van der Veen

Ten behoeve van de collecties

Aurora Sanders Zoetmulder Fonds,
ter nagedachtenis aan Albertine Zoetmulder-Sanders
Mevrouw T. Bautz
Matthijs de Clercq
Firma Venrooy, 's-Hertogenbosch
Fonds B.Art
Fonds Numismatiek
Fonds van Regteren Altena
Marinus Fuit
De heer A. van Gemund en mevrouw A.M. van
Gemund-van der Veer
R.J. Goedkoop
Ineke Hellingman
Jaap van der Veen Fonds
De heer S. Jasperse
De heer R. Ketting
De heer H. de Koning
Legaat Boting
De heer en mevrouw Lindenbergh-Sluis

De heer A. van der Made
De heer S. Mikołajczak
De heer W. Oosterkamp
E.R. Osieck
De heer C. Peeperkorn
M.C. Plomp
De heer K. de Raadt
Nono Reinhold-de Wilde
erven Philipp Rümke
Stichting Reinhold De Wilde
Stichting Roodenburg Van Looy
Tanya Rumpff
De heer J. van der Veen
Teylers Museum Vrienden Fonds
Vereniging Rembrandt
Vereniging Vrienden van de Grote of Sint-Bavokerk
VriendenLoterij
De heer J.C. Vlotman (legaat)
De heer T. Yamada
Mevrouw M. Zijp en de heer R. Geurs

Ten behoeve van de gevelrestauratie

Stichting Monumentenbehoud Haarlem
Teylers Museum Vrienden Fonds
Venema Restauratie

Teylers Museum Vrienden Fonds

Pieter Teyler Kring

De heer B. Beerens
De heer en mevrouw Boer
De heer en mevrouw Bosch
De heer A.Ph.J. de Haseth Möller
De heer en mevrouw De Rooij-Geerlings
De heer en mevrouw Verhees

Lorentz Kring

De heer en mevrouw Van Diggelen
De heer en mevrouw Eenhoorn
De heer en mevrouw De Groot
De heer en mevrouw Hoogeland-Hellinga
De heer en mevrouw Lindenbergh-Sluis
De heer en mevrouw Reesink-Kraal
Mevrouw A.M.H.G. van Rijssel
De heer en mevrouw Vermeulen-Haanappel
De heer en mevrouw Van Wijk-van Ittersum

Wybrand Hendriks Kring

Boonstra Heijmeijer Makelaars
De heer en mevrouw Brandwijk
De heer en mevrouw Hooft Graafland
De heer en mevrouw Michels-de Groot

Ribbink Van den Hoek Familie Stichting
Spaarnepot
Anneke en Kees Storm
The Asbjorn Lunde Foundation, Inc.
De heer en mevrouw Teves-van Arkel

Sterrenwacht

De heer en mevrouw Ankersmit-Taminiau
De heer en mevrouw Van den Berg-Diamant
De heer en mevrouw Beyer-Lazonder
De heer en mevrouw Bijvoet-van Oosterom
De heer D. van den Broek
De heer en mevrouw Cadée-Coenen
Dekker & Van Velzen
De heer en mevrouw Van Es-Smuling
De heer en mevrouw Van Geen-Gratama
De heer en mevrouw De Geus-de Laer Kronig
De heer H.G. Gramberg en de heer P.C.J. van Agtmaal
De heer en mevrouw Oosterhuis-van 't Haaff
Mevrouw P.A.Th. Hazen
Dames Korevaar-Streefkerk
De heer W.G.E. Kuyck
De heer en mevrouw Van der Leij-Lokker
De heer en mevrouw Loudon
De heer en mevrouw Molkenboer

Mevrouw L.P. de Ridder
De heer en mevrouw Rogaar-Burlage
Mevrouw J.I. Smith
Mevrouw D.E. van Vredenburg
Mevrouw J.M. Wagenaar-Bok
Mevrouw G.M. Zondervan-Hop

Bijzondere Vriend

De heer en mevrouw Boersma-Hulshoff
De heer J.H.E. Bok
De heer en mevrouw Broese van Groenou
Collectie H-T
De heer en mevrouw Dekker-Noorduyn
De heer en mevrouw Van den Eijnde
De heer en mevrouw Ellis-Adam
De heer en mevrouw Erb
De heer en mevrouw Geers-de Haas
De heer L.H. Hermkens
De heer en mevrouw 't Hooft
De heer en mevrouw Hoogland-Snackers
IMBEMA Holland BV
De heer en mevrouw Jongejan-Hogenstijn
De heer M.D.J.W.M. Karel
De heer en mevrouw Kohnstamm-Fockens
De heer en mevrouw Korthals Altes-Prins
De heer en mevrouw Lurvink

Maarten Weldam Stichting
De heer en mevrouw Mourik-Loos
De heer en mevrouw Mulder
De heer P.A. Nabben
Mevrouw M.Th. Naber
De heer O.E. de Noord
De heer en mevrouw O'Kelly
De heer en mevrouw Pas-Dignum
Mevrouw B. Peters en de heer R.J. Niemeijer
J.W.M. de Reus
De heer H. Rol en mevrouw K. Verzijlbergen
Mevrouw Saaltink
De heer A.A.J.M. Schaper
De heer H.J.C. van Scherpenberg en mevrouw
F.F. Rondeel
Lydia Sevenster-van der Lelie
De heer en mevrouw Sitsen-van der Post
De heer en mevrouw Sleper-Groot
De heer J.H. Schröder
Schoonmaakbedrijf De Spiegel
Mevrouw A.A. Slager
De heer Thöne
De heer J.M.N. Vereecken
De heer en mevrouw Verschuijl-van Aardenne
Mevrouw G.C. Versluis en de heer J.M. van der
Velde

Munthandel Verschoor
De heer O.R. Visser
De heer en mevrouw De Vries-Nihof
De heer D. Wagenborg
Mevrouw M. Zegers-Mense

Jaarlijks ontvangt het Teylers Museum Vrienden
Fonds schenkingen van particulieren en
instellingen die anoniem wensen te blijven.
Bij deze eert het museum alle schenkers.

Aanwinsten

Schenkingen

Schenking mevrouw T. Bautz

Toky Bautz (1936), *Hermeneia, over hoogleraar Wouter Oudemans*, 1987; *Acribie (uiterste nauwgezetheid)*, 1987; *Metafysica, over hoogleraar Herman Philipse*, 1988; *Janus, over hoogleraar Wouter Oudemans*, 1993; *Nobelprijswinnaar Samuel Beckett; Je débute par l'oreille*, 1993; *Metabolè, hommage aan Rob van Dijk*, 1995, **penningen**

Schenking Marinus Fuit

Marinus Fuit (1934), *Start hordenlooper tegen grijze lucht*, 1969, *Industrieel object met rood-witte pijp*, 2019, **tekeningen**

Schenking de heer A. van Gemund en mevrouw A.M. van Gemund-van der Veer

Anoniem, *Zakloep met zilveren denkplaatje van Arie Jan Cornelis van Gemund, conservator van het Numismatisch Kabinet (1898-1904)*, 1899; *Nationale wedstrijd van de Vereeniging Nijverheid te Leeuwarden, op naam van Arie van Gemund*, 1881; *Internationale Kampioenstentoonstelling, Kynologen Club Delft en Omstreken*, 1924, **loep en penningen**

Arie van Gemund (1862-1925), *Het leven en de werken van den Stempelsnijder Johan Crocker (1670-1741)*, 1895, *artikel Berliner Medaillen-Münze Otto Oertel, Achtste internationale hondententoonstelling van de Kynologen Club, te Amsterdam*, 1923, **penningen**

Antoine Fisch (1827-1892), *Internationale Koloniale en Uitvoerhandel Tentoonstelling te Amsterdam, aan (waarschijnlijk) Meubelmaker Van Gemund*, 1883, **penning**

Charles Wiener (1832-1888), *Wereldtentoonstelling te Antwerpen 1885, aan (waarschijnlijk) Meubelmaker Van Gemund*, 1885, **penning**

Schenking de heer R.J. Goedkoop

Jan van der Heyden, *Beschrijving der nieuwlijks uitgevonden en geoctrojeerde slang- brand – spuitens*, 1690, **boek**

Deels geschonken uit collectie Ineke Hellingman

Abraham Vinkeles (1790-na 1864), *Een ruiter en paard*, 1851, **tekening**

Schenking de heer S. Jasperse

Sjaak Jasperse (1953), *Penning met fossielen*, circa 2020; *Penning met fossielen*, circa 2020; *Penning met mineralen*, circa 2020; *Abstract I*, circa 2020; *Abstract II*, circa 2020, **penningen**

Schenking de heer R. Ketting

Dirk Bus (1907-1978), *Veertigjarig dienstverband van Johannes Ketting bij het Gemeentelijk Energie Bedrijf in 's-Gravenhage*, 1959, **penning**

Schenking de heer H. de Koning

Theo van de Vathorst (1934-2022), *Nieuwjaarsbierviltje-penning 2021-2022*, 2022, **penning**

Schenking de heer en mevrouw Lindenbergh-Sluis

Jaap Ploos van Amstel (1926-2022), *Omwikkelde stam (I)*, 2001; *Omwikkelde stam (II)*, 2001, **tekeningen**

Schenking de heer A. van der Made

Leo Gestel (1881-1941), *Een ploegende boer*, **tekening**

Schenking de heer S. Mikołajczak

Sebastian Mikołajczak (1975), *The Child's World*, 2019; *Fairy Tales. The Emperor's New Clothes*, 2023; *Currency of the Future*, 2021; *Bioterrorism I*, 2022; *Recipe for a Medal*, 2015; *Samuel Beckett*, 2012; *New Island*, 2020; *Fairy Tales. Scheherazade, Freedom for Women of Saudi Arabia*, 2023, **penningen**

Schenking de heer W. Oosterkamp

Lijsbeth Teding van Berkhout (1946), *Nederlandse Muziekprijs, op 22 juni 1985 in het Concertgebouw Amsterdam uitgereikt aan Wout Oosterkamp*, 1985, **penning**

Schenking E.R. Osieck

Betsy Westendorp-Osieck (1880-1968), *Het atelier aan de Lairessestraat, Amsterdam*, 1900, **tekening**

Schenking de heer C. Peepkorn

Cornelis Begeer (1868-1948), *Tilanus-penning van de Koninklijke Nederlandse Vereniging EHBO, aan Gerardus Rekoert*, 1979 en 2002, **penningen**

Schenking de heer M.C. Plomp

Hermanus van Brussel (1763-1815), *Twee mannen in kostuum*, 1783, **tekening**

Leonaert Bramer (1596-1674), *Jozef in de put*, 1616; *Aanbidding der koningen*, 1616, **tekeningen**

Herman Justus Kruyder (1881-1935), *Rund in een landschap*, 1901, **tekening**

Schenking de heer K. de Raadt

Joseph-Pierre Braemt (1796-1864), *Prijспенning voor de Nederlandse Nijverheid, aan Vincent Loosjes*, 1825, **penning**

Schenking erven Philipp Rümke

Willem Antonie van Deventer (1824-1893), *33 losse schetsboekbladen*, 1860, **tekeningen**

Schenking Tanya Rumpff

Tanya Rumpff (1955), *Studie van een yucca*, **tekening**;

René Daniëls (1950), *Zonder titel*, 1988; *Zonder titel*, 1989; *Zonder titel*, 1988; *Zonder titel*, 1988, **tekeningen**

Schenking Nono Reinhold-De Wilde

Sandro Chia (1946), *Lopende man*, **tekening**

Jamil Hamoudi (1924-2003), *Horizons*, 1957, **boek**

Nono Reinhold (1929), *L'entrée du jardin*, 2023; *L'eau de source*, 2023; *A Venise*, 1996, **grafiek**

Schenking Stichting Reinhold De Wilde

318 bladen grafiek en tekeningen werden vanuit langdurig bruikleen overgedragen. De werken staan vermeld in voorgaande jaarverslagen.

Schenking de heer J. van der Veen

Diverse vervaardigers, *1 Keltische munt van de Redones*, circa 100 BCE; *1 AE15 uit Zeugitanië*, circa 200 BCE; *21 munten uit het Romeinse Keizerrijk*, 14-323; *34 wereldmunten*, 1797-2011; *18 munten van de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden*, 1573-1794; *2 imitaties van dubbele stuivers uit Rekem*, 1786; *20 munten van Nederland en Nederlands-Indië*, 1826-1982; *18 munten van Ceylon, India, Perzië en China*, 998-1957, **munten**

Anoniem, *Herinnering aan het beleg van Haarlem*, 1573 (1673?); *Voltooing van het Luthers Weeshuis te Amsterdam*, 1757; *Admiraal Howe*, 18de eeuw;

Amsterdam A.A.W., 1799, *Fancy Fair van het Plaatselijk Comité van het Algemeen Israëlitisch Verbond*, 1882, *Penning voor Menslievend Hulpbetoon*, circa 1900, *Penning van Jacobus van der Veen aan U.M.K.B.*, 1925; *250ste en 600ste bijeenkomst van de Numismatische Kring Amsterdam*, 1975 en 2019, *penningen*

Abraham Breynaert, *Rederijkerskamer "t Wit Lavendel"*, 1611, **penning**

Samuel Elion (1815-1880), *4 penningen over 200 jaar weeshuis van de Hervormde Gemeente te Amsterdam*, 1857, **penningen**

Carla Klein (1943), *Arnold Kenneth; schilderend leven is musiceren*, 1979; *Sea-otter*, 1993, *Trojka, ode aan Franz Marc*, 2006, **penningen**

Carel Konsé (1736-1786), *2 penningen over het 100-jarig bestaan van het Luthers Weeshuis in Amsterdam*, 1778, **penningen**

Gra Rueb (1885-1972), *700 jaar 's-Gravenhage*, 1948, **penning**

Martinus Smeltzing (1667-1714), *Erepenning voor de gewapende burgers van de stad Amsterdam na het neerslaan van het begrafenisoproer (aansprekersoproer)*, 1697, **penning**

Schenking Firma Venrooy, 's-Hertogenbosch

4 afgietsels en 4 mallen voor het maken van nieuwe stempels van de voor- en keerzijden van de prijспенningen van Teylers Eerste - en Tweede Genootschap, 2019, *productiematerialen*

Schenking Vereniging Vrienden van de Grote of Sint-Bavokerk

Begeer, *Christiaan Brunings-penning, door Rijkswaterstaat geschonken aan de vereniging na de restauratie van het graf van Brunings*, 2014, *penning*

Anoniem, *Penning gedragen door het gilde van rondleiders van de vereniging*, circa 2020, **penning**

Schenking de heer T. Yamada

Tadao Koga (1903-1979), *Life*, 2020, **penning**

Schenking mevrouw M. Zijp & de heer R. Geurs

Anoniem, *Openstaan voor de toekomst*, circa 2000; *Zeshonderd jaar Mirakel van Amsterdam in 1945*, 1946, **penningen**

Han Baars (1875-1899), *Het Zuiden, prijспенning voor de beste duivin*, 1926, **penning**

Wouter Bouwman (1955), *Eeuwfeest van 's Heeren Loo (sinds 1934 's Heeren Loo-Lozenoord)*, 1991, **penning**

K. Cassiers, *150 jaar Hollandsche Sociëteit van Levensverzekeringen NV*, 1957, **penning**

João Charters de Almeida (1935), *Derde Jumping Do Porto*, 1970, **penning**

Raymond Corbin (1907-2002), *Education Nationale, aan J. Francos*, 1938, **penning**

Georges Dupré (1869-1909), *Hospices civils de Saint-Etienne*, 1962, **penning**

Manja Hazenberg (1952), *Het Mirakel van Amsterdam*, 2009; *Gebogen penning met rechthoekige stift*, 2006, **penningen**

Idel Ianchelevici (1909-1994), *Mariette van Molle leider en oprichter van het Lycee Emile Max*, 1965, **penning**

Charles Isler, *Syndicat des Aviculteurs de Picardie*, circa 1980, **penning**

Carla Klein (1943), *Dikkie I*, 1994, **penning**

Pier van Leest (1958), *Apollo, gemaakt in opdracht van het Bonnefantenmuseum voor de scheidend technisch directeur Ger Minkman*, 1996, **penning**

R. Pépin, *Legerofficier en oudheidkundige Théophile Malo (1743-1800)*, circa 2000, **penning**

Jolanda Prinsen (1947), *Jacobus Pieter Thijssse-penning*, circa 1995, **penning**

Adri van Rooyen (1936), *Ingeborg Peepkorn, galeriehoudster van Galerie Imago te Amsterdam*, 1998, **penning**

Tom Senders (1947-2022), *Vierde eeuwfeest van de oprichting van de VOC*, 2002, **penning**

Jan Stoker, *Vierde eeuwfeest van de oprichting van de Verenigde Oostindische Compagnie in 1602*, 2002, **penning**

Frans Stokhof de Jong (1945), *Opengestelde poort*, 2006, **penning**

Frans Van der Veld (1940) & *Truus van der Veld, Galerie Geurs*, 2009, **penning**

Pierre Turin (1891-1968), *Vrouwelijk naakt*, 1973, **penning**

Ger Zijlstra (1943-2020), *Zonder titel*, 1977, **penning**

Aankopen

Aangekocht uit eigen budget

Alexandre Le Blond, *Die Gärtnerie sowohl in ihr Theorie oder Betrachtung als Praxi oder Übung*, 1741, **boek**

Jens Pfeifer (1963), *Symbiose, het samenspel van mens en natuur*, 2023, **penning**

Loes Schellekens (1955), *The Wallace Line*, 2023, **penning**

Aangekocht met steun van Teylers Museum Vrienden Fonds (legaat de heer J.C. Vlotman)

Hendrik Pothoven (1725/1728-1807), *Studie voor het portret van Johannes Nomsz, Figuurstudie van een zittende man, naar links, Figuurstudie van een zittende man en een jongen*, **tekeningen**; Gerrit Zegelaar (1719-1794), *Ontwerptekening voor een behangselschildering*, **tekening**

Aangekocht met steun van Teylers Museum Vrienden Fonds

Hermanus Petrus Schouten (1747-1822), *Gezicht op de Grote Kerk te Haarlem, gezien vanaf de Vismarkt en de Pandpoort*, 1780, **tekening**

Aangekocht met steun van Teylers Museum Vrienden Fonds (Fonds Aurora Zoetmulder Sanders), ter nagedachtenis aan Albertine Zoetmulder-Sanders

Dan Zhu (1985), *The North Sea Snails*, 2023; *The Carpet*, 2021; *The Lightning*, 2021; *Sea us through*, 2020, **tekeningen**

Aangekocht met steun van Teylers Museum Vrienden Fonds (Fonds B'Art)

Natasja Kensmil (1973), *Metamorfose*, 2013, **serie van 18 tekeningen**; Rory Pilgrim (1988), *In the Long Grass*, 2020, **tekening**

Aangekocht met steun van Teylers Museum Vrienden Fonds (legaat Boting)

Gerrit Jan Michaëlis (1775-1857), *Berglandschap*, 1824, **tekening**

Aangekocht met steun van Teylers Museum Vrienden Fonds (Fonds Van Regteren Altena)

Georgius Jacobus Johannes van Os (1782-1861), *Stilleven met schelpen en koraal*, 1813, **tekening**

Aangekocht met steun van Matthijs de Clercq

Willem van Mieris (1662-1747), *De boetende Maria Magdalena*, 1691, **tekeningen**; Isaac Major (1576-na 1642), *Berglandschap*, 1596, **tekening**; Crispijn de Passe I (1564-1637), *Arbeidszaamheid (Sedulitas)*, 1596, **tekening**; Anoniem (16de eeuw), *Heksensabbat*, **tekening**; Anthonie Blocklandt van Montfoort (1533-1583), *Jacobs droom*, 1570, **tekening**

Aangekocht met steun van Jaap van der Veen Fonds

Anoniem, *Grofsmederijbezettingspenning, gemaakt door arbeiders tijdens de bezetting van de Koninklijke Nederlandse Grofsmederij te Zoeterwoude*, 1978; *Derde prijs bij schietwedstrijden te Biggekerke*, circa 1900-1925; *Draagteken met wapenschild op blad, aan rood lint*, circa 1900-1925, **penningen**

Andre Bartels, *Pablo Picasso*, 1961, **penning**

Leendert Bolle (1879-1942), *Honderdjarig bestaan van het Algemeen Handelsblad*, 1928, **penning**

Eric Claus (1936), *Verzekeringsschappij Hudig & Co*, 1970, **penning**; Toon Dupuis (1877-1937), *Huwelijk van prinses Juliana en prins Bernhard*, 1937, **penning**

Jacob van Goor (1874-1956), *Opening van de nieuwe uitmonding van de Maas*, 1904; *Eerste trans-Atlantische vlucht, door Charles Lindbergh*, 1927, **penningen**

Marinus Kutterink (1907-1983), *Aankomst van duikboot K XVIII in Soerabaja*, 1935, **penning**

Pier Pander (1864-1919), *Beloningspenning van het Carnegie Heldenfonds Aan Marinus Caalen voor het redden van een fietser uit de Bakenessergracht*, 1925, **penning**

Toegeschreven aan Jan Sloos (1946), *Erepenning van de Vereniging ter Bevordering van Electrotechnisch Vakonderwijs*, circa 1980, **penning**; J. van Zegveld (1903-1992), *Watersnood in Walcheren*, 1953, **penning**

Bruiklenen

Uitgaande kortdurende Bruiklenen

Nederland

Amsterdam, Museum Het Schip

Michel de Klerk, inspirator van de Amsterdamse School
1 tekening van Gerard Kerkhoff (1872-1957)

Amsterdam, NEMO Science Museum

De Makerij
1 moderne opengewerkte Nautilus schelp

Assen, Drents Museum

Op reis met Vincent - Van Gogh in Drenthe
1 tekening van Anton Mauve (1838-1888) en 1 tekening van Maria Philippina Bilders-van Bosse (1837-1900)

Den Haag, Haags Historisch Museum

Koloniaal Den Haag – een onvoltooid verleden
1 schetsboek van Adriaan David van der Gon Netscher (1811-1897)

Dordrecht, Dordrechts Museum

Het oog van Jan Veth
3 tekeningen van Jan Veth (1864-1925) en 1 schilderij van Anton Mauve (1838-1888)

Enschede, Rijksmuseum Twenthe

Terra Libera. Van wie is het (platte)land?
1 tekening van Abel Rodríguez (1941)

Enschede, Rijksmuseum Twenthe

Onderweg naar Bentheim
1 tekening van Meindert Hobbema (1638 - 1709), 2 tekeningen van Anthonie Waterloo (1609-1690) en 2 tekeningen van Jacob Isaacksz. van Ruisdael (1628/29-1682)

Haarlem, Frans Hals Museum

Blik op Haarlem: Ruisdael - Berckheyde - Van Goyen
1 tekening van Gerrit Adriaensz. Berckheyde. (1638-1698), 1 tekening van Gerard ter Borch (II) (1617-1681), 1 tekening van Jan Jozefsz. van Goyen (1596-1656) en 1 prent van Rembrandt (1606-1669)

Laren, Geologisch Museum Hofland

Fossielen fabels feiten
Afgietsel van een van de Lugensteine van Beringer
3d-print van de Zondvloedmens
Miniatuur van een Mosasaurusfossiel
Afgietsel van een schedel van een wolharige neushoorn

Leeuwarden, Fries Museum

Christoffel & Kate Bisschop
1 schilderij van Christoffel Bisschop (1828-1904)

Leiden, Stedelijk Museum De Lakenhal

David Bailly. Tijd, dood en ijdelheid
1 tekening van David Bailly (1584-1657)

Maastricht, Natuurhistorisch Museum Maastricht

Ten behoeve van non-destructief determinatie onderzoek
Twee fossiele sponzen

Middelburg, Zeeuws Museum

De omgekeerde wereld van Adriaen van de Venne
1 tekening van Adriaen Pietersz. van de Venne (1589-1662) en 3 prenten van Willem Jacobsz. Delff (1580-1638)

Nunspeet, Noord-Veluws Museum

Frans Huysmans en de Bergense school
1 tekening van Franciscus Johannes Huysmans (1885-1954), 1 tekening van Henri Savrij (1871-1942) en 1 tekening van Herman Justus Kruyder (1881-1935)

Schoonhoven, Nederlands Zilvermuseum Schoonhoven

Lot uit de Loterij
1 penning naar Pieter van Abeele senior (1608-1684)

Utrecht, Centraal Museum

De Bentvueghels
1 tekening van Jan Both (1618/22-1652), 2 tekeningen van Willem de Heusch (1615/35-1692) en 2 tekeningen van Claude Lorrain (1604/5-1682)

Venlo, Limburgs Museum

De Zonnekoning en Oranje: slaags aan de Maas
1 tekening van Josua de Grave (1643-1712) en 16 penningen

Buitenland

Potsdam, Museum Barberini,

Clouds and light. Impressionism in Holland
1 schilderij van Isaac Israëls (1865-1934)

Melbourne, National Gallery of Victoria

Rembrandt: True to Life
3 tekeningen en 2 prenten van Rembrandt (1606-1669)

Milaan, Gallerie d'Italia

Moroni (1521-1580). A portrait of his time
1 tekening van Alessandro Bonvicino Moretto (ca. 1498-1554)

Rome, Villa Medici: The French Academy in Rome

Stories of Stones
80 kristalmodellen van Romé de L'Isle

Vicenza, Intesa Sanpaolo

Faustina's braids. Hairstyles, women and power in the Renaissance
1 tekening van anonieme kunstenaar naar Michelangelo Buonarroti (1475-1564)

Uitgaande langdurende bruiklenen

Amsterdam, NEMO Science Museum, voor een mini-versie van de Ovale zaal

1 fossiele vis, 1 fossiele libelle, 1 fossiele garnaal uit Solnhofen (Duitsland), 2 fossiele tanden van een Reuzenhaai, 1 ammoniet uit Engeland, 1 reuzensalamander uit Oeningen (Duitsland), 1 bergkristal, 1 landschapsmarmer, 1 pyriet, 1 aragoniet, 1 gepolijst stuk, 1 geode, 1 gesteente met bolvormige kristallen, 1 versteend hout, 32 perenhouten kristalmodellen van René Just Hauy, 2 vogelplaten van de replica van The Birds of America van J.J. Audubon, 1 demonstratiemodel voor het transport van een sokkel voor een standbeeld, 1 eudiometer, 1 set prisma's, 1 telescoop, 1 snaargalvanometer, 1 object van uraniumglas en 1 aurorafles

Haarlem, Verwey Museum Haarlem, Allemaal Haarlemmers

1 Tangens galvanometer naar Elias, 16 mineralen (calcistiltiet, calciet, melkkwarts, muscoviet (3x), lei,

amfiboolkwarts, biotiet, graniet, chloriet, granaat, hematiet, magnetiet, kalkaeniet, fossielenkalk) en 3 fossielen (Leuciscus helveticus Winkler, Ammonites polyplorus De Haan, Conocephalus seilzeri Bronn)

Heilbron, Experimenta Reizende tentoonstelling Die Sonne

(i.s.m. het Science Museum, Londen)
Model van een zonnecollector met accessoires

Inkomende kortdurende bruiklenen

Surreal Science

Londen, Joris Loudon

50 19de eeuwse wetenschappelijke modellen.

Milaan, Salvatore Arancio

19 sculpturen

Rovereto, MART Rovereto

1 sculptuur

Particulier

1 sculptuur

Wybrand Hendriks was hier!

Amsterdam, Rijksmuseum

3 schilderijen, 18 werken op papier, 1 brief

Enschede, Rijksmuseum Twenthe/ Frans Hals Museum

7 schilderijen

Amsterdam, Amsterdam Museum

1 schilderij
4 werken op papier

Haarlem, Noord-Hollands Archief

1 schilderij
25 werken op papier

Leiden, Bijzondere Collecties

3 werken op papier

Amsterdam, Stadsarchief

1 werk op papier

Den Haag, Mauritshuis

1 schilderij

Rotterdam, Museum Boijmans van Beuningen

3 werken op papier

Parijs, Museum National d'Histoire Naturelle

3 werken op papier

Amsterdam, KOG

1 werk op papier

Rotterdam, Atlas van Stolk

1 werk op papier

Frankfurt, STÄDEL museum

3 werken op papier

Brussel, KMSK

1 werk op papier

Philip de Haseth Möller

5 schilderijen

Particulier

1 schilderij

Particulier

1 schilderij

Particulier

1 werk op papier

Particulier

1 werk op papier

Particulier

1 werk op papier

Particulier

1 schilderij

Particulier

1 werk op papier

De bruiklenen van de tentoonstelling Hockney's Eye zijn meegenomen in het verslag van 2022

Inkomende langdurende bruiklenen

Diverse particuliere collecties

6 schilderijen en 4 tekeningen:

Jaap Kaas (1898-1972), Jonge gorilla ('Japie') en kakkerlak, 1940; Zelfportret, 1940; Curiosité anachronique, 1946; Ma légitime (Portret Margot Kaas-Brandon), 1948, **tekeningen**

Charles Howard Hodges (1764-1837), Portret van Anthony Luden (1794-1846), 1830; Jan Adam Kruseman Jz. (1804-1862), Portret van Jacob Hendrik Luden (1765-1838), 1838; Portret van Anna Catharina Luden-Duker (1803-1851), 1839; August Allebé (1838 - 1927), Portret van Johannes Luden (1792-1868), 1868; Pieter Haaxman (1854-1937), Gebroken snaren, 1890, **schilderijen**

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

14 objecten (boeken, penningen, postzegels, prenten en diverse parafernalia) uit de collectie van Boudewijn Büch, 3 prenten van Andy Warhol (1928- 1987); 1 tekening van Jacques de Gheyn II (1565-1629), 1 prent van een onbekende kunstenaar, 1 schilderij van Anton Mauve (1838-1888) uit de collectie C.J. van Tienhoven, 2 schilderijen van Johan Barthold Jongkind (1819-1891) en een schilderij van Johan Hendrik van Mastenbroek (1875-1945)

Koninklijke Hollandse Maatschappij der Wetenschappen

Isaac Newton, *Philosophiae Naturalis Principia Mathematica*, 1e druk (1687), 2e druk (1713) en 3e druk (1726)

De eerder in bruikleen gegeven werken van de Vereniging Haarlem, Stichting Roodenburg Van Looy en de Universiteit Leiden/De Nederlandsche Bank staan vermeld in de voorgaande jaarverslagen.

Stichtingen

Teylers Stichting

Pieter Teyler van der Hulst (1702-1778) heeft bij testament Teylers Stichting in het leven geroepen om kennis van godsdienst, kunst en wetenschap te bevorderen en om behoeftigen te ondersteunen. Teylers Stichting is eigenaar van de gebouwen en de collecties van Teylers Museum. Teylers Stichting heeft het beheer van het museum door middel van een convenant overgedragen aan de Stichting tot Beheer en Instandhouding van Teylers Museum.

Teylers Stichting is daarnaast verantwoordelijk voor twee in het testament genoemde Genootschappen, te weten het Godgeleerd Genootschap en het Tweede Genootschap. In het Tweede Genootschap zijn natuurkunde (fysica en biologie), letterkunde, geschiedenis, kunstgeschiedenis en numismatiek vertegenwoordigd. Ter stimulering van de wetenschap schrijven de leden van beide Genootschappen jaarlijks een prijsvraag uit en geven lezingen in het museum.

Teylers Stichting heeft het aspect armenzorg zoals genoemd in het testament afgelopen jaar ingevuld middels giften aan het Fonds Urgente Noden Haarlem en Omgeving en aan de Haarlemse Alliantie tegen Kinderarmoede (HATKA).

Ook heeft de Stichting twee bijzondere leerstoelen onder haar hoede aan de Universiteit Leiden. De leerstoel 'Geschiedenis van de natuurwetenschappen' wordt sinds 2007 bekleed door prof. dr. Frans van Lunteren. Hij richt zijn onderzoek op de geschiedenis van de Nederlandse natuurwetenschappen tussen 1815 en 1940 en Teylers Museum in het bijzonder. Prof. dr. Eric Jorink bekleedt sinds 2013 de tweede Teylers leerstoel, 'Verlichting en religie in historisch en sociaal-cultureel perspectief'. Hij houdt zich onder meer bezig met de raakvlakken tussen geloof, kunst en wetenschap in de Verlichting, meer in het bijzonder met het ontstaan van

collecties en musea. In 2023 heeft Teylers Stichting het onderzoek van de tweede Teyler Fellow, dr. Joyce Zelen, gefinancierd. Haar onderzoek naar de collectie prentkunst van Teylers Museum is in 2023 afgerond. Jaarlijks organiseert Teylers Stichting een aantal Winterlezingen, die worden gehouden door leden van Teylers Genootschappen in de Gehoorzaal van Teylers Museum.

Op zondag 29 januari hield prof. dr. Annette Merz, hoogleraar Nieuwe Testament aan de Protestantse-Theologische Universiteit (PThU), Groningen en lid van Teylers Godgeleerd Genootschap een lezing getiteld: *Hoe zie je het voor je? Het passieverhaal door de lens van de prentenreeks van Nicolaes de Bruyn en recent historisch-kritisch Jezusonderzoek.*

Zondag 26 februari sprak prof. dr. ir. Wim van Saarloos, emeritus-hoogleraar Theoretische Natuurkunde te Leiden, oud-President van de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen (KNAW) te Amsterdam en lid Teylers Tweede Genootschap over: *Natuurkunde met bouwstenen die niet té groot en niet té klein zijn, maar net zo'n beetje tussenin.*

Op zondag 26 november hield prof. dr. Yvonne Bleyerveld, senior conservator teken- en prentkunst bij het RKD – Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis in Den Haag, bijzonder hoogleraar kunst op papier aan de Universiteit Leiden en lid van Teylers Tweede Genootschap een lezing over: *Naar buiten! Zeventiende-eeuwse Nederlandse kunstenaars tekenen het landschap.*

Teylers Godgeleerd Genootschap bestond in 2023 uit de volgende leden:

Prof. dr. Marcel Barnard, hoogleraar praktische theologie aan de Protestantse Theologische Universiteit te Amsterdam

Prof. dr. Eric Jorink, onderzoeker aan het Huygens ING (KNAW) en Teylers-hoogleraar 'Verlichting en Religie

in historisch en sociaal cultureel perspectief' verbonden aan de Universiteit Leiden

Prof. dr. Christian Lange, hoogleraar Arabische en Islamitische Studies, Universiteit Utrecht

Prof. dr. Annette Merz, hoogleraar Nieuwe Testament bij de Protestantse Theologische Universiteit (PThU), Groningen

Prof. dr. Petruschka Schaafsma, universitair hoofddocent ethiek aan de Protestantse Theologische Universiteit, Amsterdam

Prof. dr. Mladen Popović, hoogleraar Oude Testament en het vroege Jodendom, met bijzondere aandacht voor Qumran en de Dode Zeerollen, Rijksuniversiteit Groningen

Prof. dr. Ernestine van der Wall, emeritus-hoogleraar geschiedenis van het christendom, Universiteit Leiden

Teylers Tweede Genootschap bestond in 2023 uit de volgende leden:

Prof. dr. Wim van Anrooij, hoogleraar Nederlandse letterkunde tot de Romantiek, Universiteit Leiden

Prof. dr. Yvonne Bleyerveld, bijzonder hoogleraar Kunst op papier en perkament aan de Universiteit Leiden en senior Conservator Tekenen- en Prentkunst (circa 1500-1800) bij het RKD - Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis - in Den Haag

Dr. Liesbeth Claes, Universitair Docent Oude Geschiedenis, Universiteit Leiden

Prof. dr. Beatrice de Graaf, hoogleraar Geschiedenis Internationale Betrekkingen, Universiteit Utrecht

Prof. dr. Frans van Lunteren, hoogleraar Geschiedenis van de Natuurwetenschappen aan de Vrije Universiteit Amsterdam en aan de Universiteit Leiden en Teylers-hoogleraar

Prof. dr. ir. Wim van Saarloos, emeritus-hoogleraar Theoretische Natuurkunde

te Leiden, oud-President van de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen (KNAW) te Amsterdam

Prof. dr. Louise Vet, oud-directeur Nederlands Instituut voor Ecologie (NIOO-KNAW) en buitengewoon hoogleraar evolutionaire ecologie, Wageningen Universiteit

Voor het overige heeft Teylers Stichting zich ingezet voor het behoud en de restauratie van de panden die in bruikleen zijn gegeven aan de museumstichting middels een substantiële financiële bijdrage. Daarnaast wordt de nodige aandacht aan enkele andere panden die zij zelf in beheer heeft. Verder worden er nog altijd jaarlijkse legaten aan personen en instellingen krachtens het testament uitgekeerd en valt het financiële en materiële beheer van de Regentenkamer in Teylers Hofje als eigenaar onder haar verantwoordelijkheden in nauw overleg met de eigenaar van de hofjeswoningen.

Teylers Stichting wordt, zoals in het testament bepaald, bestuurd door een college van vijf Directeuren. In 2023 hadden hierin zitting:

Henriëtte Beekma-Romijn, secretaris Frederike van Citters-van de Grampel, penningmeester Edzo Huisman, presiderend directeur Niels Teves Sjoerd Verduyn Lunel

Teylers Museum Vrienden Fonds

Stichting Teylers Museum Vrienden Fonds (TMVF) heeft als doelstelling het bevorderen van de bloei van Teylers Museum. Dit doel wil TMVF bereiken door het bijeenbrengen en beheren van al dan niet periodieke schenkingen uit binnen- en buitenland. TMVF doet regelmatig donaties aan Teylers Museum en ondersteunt daarmee projecten op de korte en middellange termijn en activiteiten van het museum. In TMVF zijn naast de reserves met een meer algemeen karakter tien Fondsen op Naam ondergebracht met een specifieke bestemming:

- Fonds Legaat Boting, t.b.v. collectie-uitbreiding met voorkeur voor pentekeningen van landschappen en schilderijen uit de Haagse School
- Fonds Matthijs de Clercq, t.b.v. de uitbreiding van de collectie tekeningen
- Restauratiefonds, t.b.v. restauratieprojecten op het gebied van de kunstcollectie en de bibliotheek
- Fonds Numismatiek, t.b.v. de uitbreiding van de collectie numismatiek
- Fonds Van Regteren Altena Loman, met name t.b.v. uitbreiding van de collecties
- Fonds B.Art, t.b.v. jaarlijkse aankopen van hedendaagse tekenkunst
- Fonds Busvervoer, t.b.v. vervoer van scholieren naar het museum
- Het Aurora Sanders Zoetmulder Fonds, t.b.v. de aankoop van of opdracht tot hedendaagse kunst
- Fonds Familie Bids, t.b.v. aankoop van niet-abstracte schilderijen van voor 1930
- Fonds Arie van Wijngaarden, t.b.v. bijdragen ter bevordering van diversiteit en inclusie, waaronder toegankelijkheid van Teylers Museum voor mensen met een verstandelijke beperking en voor hen met een neurologische aandoening.

Het Vrienden Fonds had eind 2023 1772 begunstigers. Ook waren er in 2023 een aantal eenmalige schenkers Voorts ontvangt TMVF schenkingen uit de Verenigde Staten via The Netherland-

America Foundation (NAF). De structurele plus eenmalige donaties tezamen met de bijdragen uit nalatenschappen zorgden in 2023 voor totaal aan inkomsten voor het Vrienden Fonds van € 1.021.815.

Het totale vermogen van het Vrienden Fonds bedroeg begin 2023 € 7.716.299. Hiervan was het grootste deel, € 7.659.494, ondergebracht in een beheermandaat bij Van Lanschot, waarbij ook een belangrijk deel in cash wordt aangehouden. Eind 2023 beliep het totale vermogen, bijna geheel bestaand uit effecten en cash, € 8.546.718.

TMVF heeft in 2023 in totaal € 685.063 aan het museum gedoneerd, deels voor aankopen uit de Fondsen op Naam. De ontvangen schenkingen in natura zijn direct doorgeschonken aan het museum.

Dankzij de generositeit en hulp van vele vrienden, begunstigers, schenkers en erflaters kan het museum steeds weer mensen, jong en oud, enthousiast maken voor het museum en voor kunst en wetenschap. Het bestuur van het Teylers Museum Vrienden Fonds is hen daarvoor bijzonder erkentelijk. Samen met de nieuwe directeur Marc de Beyer worden verdere stappen gezet om nieuwe wensen en dromen van het museum te realiseren.

Henry van Geen, Voorzitter Stichting Teylers Museum Vrienden Fonds

Het bestuur van de Stichting Teylers Museum Vrienden Fonds is onbezoldigd.

De samenstelling was in 2023 als volgt: Henriëtte Beekma-Romijn, bestuurslid namens Teylers Stichting Henry van Geen, voorzitter en lid beleggingscommissie Charlotte Gevers Deynoot-Broekers, bestuurslid Jacqueline Lenterman, bestuurslid en lid beleggingscommissie Saskia Sicking, bestuurslid, portefeuillehouder Fondsen op Naam Alexander van Velzen, bestuurslid Joof Verhees, penningmeester en lid beleggingscommissie

Stichting Roodenburg Van Looy

De Stichting Roodenburg Van Looy heeft ten doel het verkrijgen, bewaren, beheren, uitbreiden en in stand houden van de schilderijenverzameling, de muntenverzameling en de andere verzamelingen op het gebied van kunst, kunstnijverheid en boeken bijeengebracht door de heer Willem Roodenburg senior en de heer drs. Willem Roodenburg junior en zijn echtgenote mevrouw Anna Elisabeth (Anneke) Roodenburg-van Looy. De Stichting tracht haar doel onder meer te bereiken door haar verzamelingen onder te brengen in Teylers Museum.

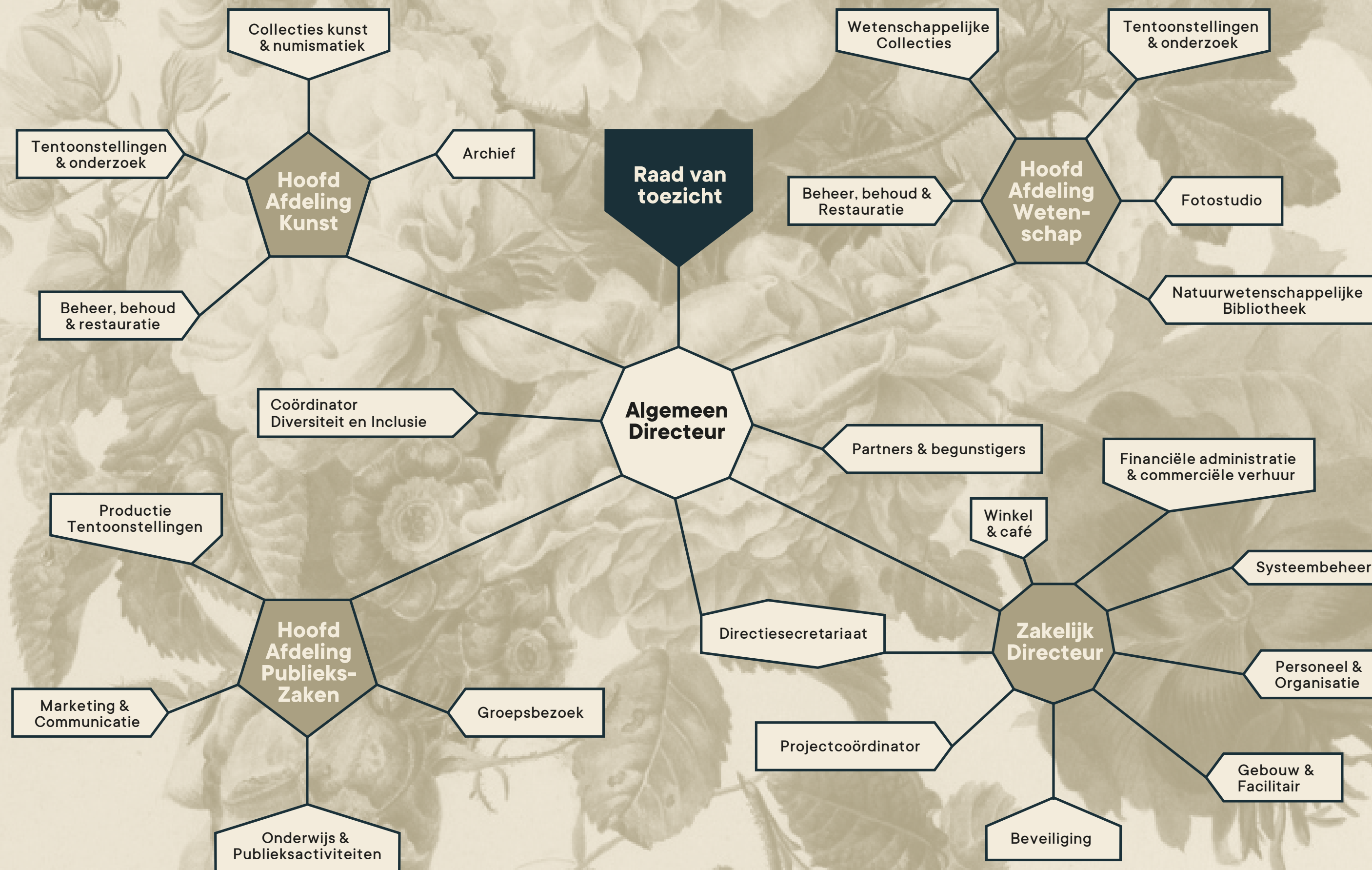
Dit jaar is een bijdrage gedaan ten behoeve van Teylers Museum voor de aankoop van een noedmunt in verband met het beleg van Doornik. Verder zijn enige numismatische voorwerpen uit de erfenis van Anneke Roodenburg-van Looy toegevoegd aan de bij het museum beheerde numismatische collectie.

Het bestuur werkt onbezoldigd en kwam in het jaar 2023 eenmaal bijeen. Het bestuur bestond uit:
 Marina Aarts, algemeen bestuurslid
 Terry van Druten, secretaris
 Hein Godschalx, penningmeester
 Edzo Huisman, voorzitter
 Bram Rutgers van der Loeff, algemeen bestuurslid

Ondernemingsraad

De OR bestond in 2023 uit Charrel Halekor (voorzitter), Jan Pelsdonk (secretaris) en Nicole Kramer (lid). Gedurende het jaar kwam de OR diverse keren samen en op 14 november vond de jaarlijkse achterbanraadpleging plaats. De OR vergaderde vijf keer met de directie, onder andere over de jaarrekening van 2023, de werkdruk, het fietsplan, de bereikbaarheid van collega's, de cao en de begroting van 2024. De notulen van de vergaderingen zijn verspreid onder de medewerkers.

Organogram per 31 december 2023

Beeldregister

P3 Johan Barthold Jongkind (1819-1891), *Oude vrouwen- en kindertehuis aan het Spui te Den Haag*, 1871 – aanwinst 2023

P4 Wybrand Hendriks (1744-1831), *De binnenplaats van Pieter Teylers Huis* (fragment), ca. 1800-1820.

P12 Hendrik Gerrit ten Cate (1803-1856), *Zes schelpen*, 1837

P20 Uit: J. Blaeu, *Grooten Atlas, oft Werelt-Beschrijving, in welke 't aerdrijck, de zee en Hemel wordt verthoont en beschreven*, deel 1, 1664

P32 Uit: Dr. Heinrich Berghaus, *Physikalischer Atlas oder Sammlung von Karten, auf denen die hauptsächlichsten Erscheinungen der anorganischen und organischen Natur nach ihrer geographischen Verbreitung und Vertheilung bildlich dargestellt sind*, 1845-1848

P33 Abraham Vinkeles (1790-na 1864), *Een ruiter en paard* (fragment), 1851 – aanwinst 2023

P38 Dan Zhu (1985), *The North Sea Snails*, 2023 – aanwinst 2023

P42 Tekening van stagiaire Marjolijn Breed, onderdeel van haar onderzoek naar het Paleontologisch Museum

P44 Sebastian Mikołajczak (1975), *New Island*, 2020 – aanwinst 2023

P45 Betsy Westendorp-Osieck (1880-1968), *Het atelier aan de Lairessestraat, Amsterdam*, 1900 – aanwinst 2023

P52 Marinus Fuit (1934), *Industrieel object met rood-witte pijp*, 2019 – aanwinst 2023

P57 Anoniem (16de eeuw), *Heksensabbat* (fragment) – aanwinst 2023

P65 Maria Geertruida Snabilie (1776-1838), *Een boeket bloemen*, na 1796-voor 1838

Samenstelling en redactie

Heleen van Halsema

Linda Mol

Teylers Museum

Vormgeving

Studio Wesseling

Fotografie

Maaïke de Bie

Eva van Boxtel

Winston Brandon

Franck Doho

Stéphanie Driessen

Cassander Eeftinck Schattenkerk

Heleen van Halsema

Wayl Haymoura

Britt Hendriks

Saskia Hoogerhuis

Wiebrig Krakau

Marije Kool

Jakob Kudsk Steensen

Sara van der Linde

Petra Löevering-van Henten

Bastiaan van Musscher

Debby Scholtes

Studio38C

Rieke Vos

Robin Vos

Hilde de Wolf

Tim de Zeeuw

Teylers Musem

Spaarne 16

2011 CH Haarlem

Ergens niet in ontwikkeld zijn betekent niet dat er geen verlangen naar is, geen honger naar. Geen ruimte voor. Maar soms is er een hand nodig die uitreikt, een deur die open wordt gezet. Soms is het nodig dat je een andere smaak voorgeschoteld krijgt om jezelf mee te kunnen verrijken.

En er is hier zoveel, de rijkdom druipt van de wanden, de weldaad vult de kasten. De kennis klotst tegen de plinten. Het is zoveel dat delen de meest logische optie lijkt.

Maar wie bepaalt wie mag aansluiten en wie niet?

Wie zorgt ervoor dat er niemand achter blijft?

Hier vertellen we de geschiedenis.

Maar welke geschiedenis schrijven we nu?

Fragment uit de samenvatting van *Een Ander Perspectief* door Bowie Redman Barbiers, spoken word artist

TEYLERSMUSEUM.NL